

BERITE v tej številki



PRAZNE CERKVE
NA KUBI

Med ujetniki, ki so se izkrcali na Kubi, je bil en sam črnc. Fidel Castro se temu ni mogel načuditi. — Med njim in ujetnikom se je brž vnel pogovor:

— Kaj pa ti delaš tukaj?
— Človek je odgovoril, da je bil nekoč narednik v Batistini vojski.

— Ali si lahko obiskoval klube belcev — ga je vprašal kubanski voditelj. — Ali si se smel kopati na kopališčih skupaj z belci.

Človek je zmajal z glavo.

— Torej — je nadaljeval Castro — ti si lahko umiral za belce, nisi se pa smel kopati z njimi.

Reportažo o vtisih s Kube berite na drugi strani.

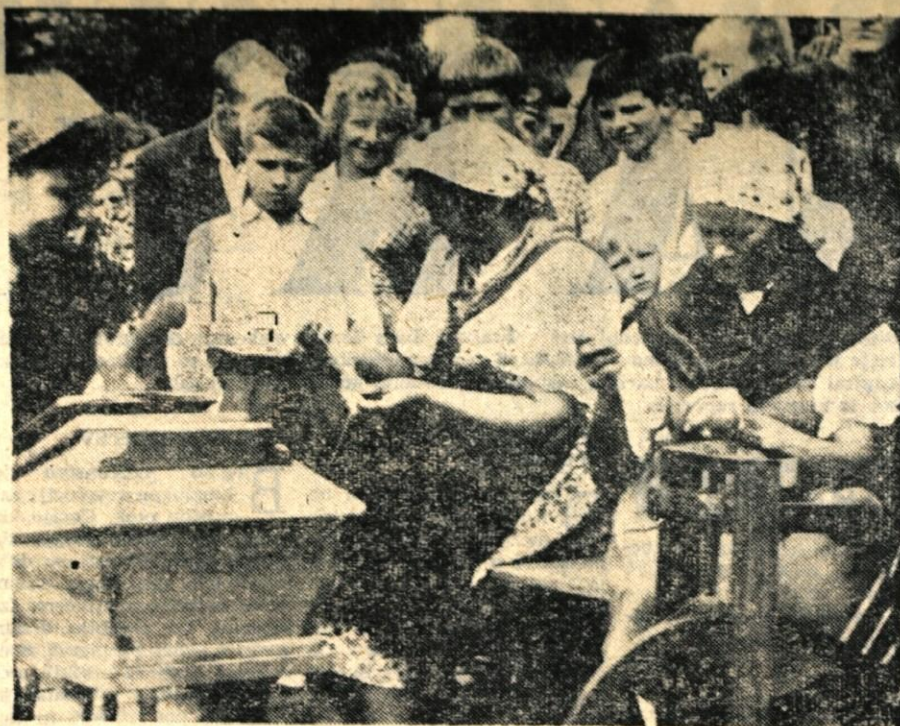


ZADNJI SPLAVARJI
NA DRINI

Zadnji splavarji so se letos spustili po kraljici rek. Reka Drina je bila dolga leta prava »floserska reka«. Zdaj jo bodo zajezili in s plavarjem to ni prav.

Reportažo o splavarjih na Drini berite na tretji strani.

ZANIMANJE ZA LETOSNJI »OVČARSKI BAL«, KI GA JE ORGANIZIRALO DOMAČE TURISTIČNO DRUŠTVO NA JEZERSKEM OB PLANŠARSKEM JEZERU, JE BIL MED LJUDMI PRECEJ ZANIMANJA. POSEBEJ SO LJUDJE OPAZOVALI, KAKO SO V STARIH CASIH PREDLI OVČJO VOLNO NA KOLOVRATIH, KAKO SO STRIGLI OVCE IN PODOBNO. NA RACUN SO PRISLI LE TISTI GLEDAVCI, KI SO SE ZNALI NAJBOLJE PRE-RINITI V OSPREDJE — FOTO: M. ŽIVKOVIC



Amerikanci se pripravljajo za polet na Luno

Jugoslovan v vesoljski ladji

V najstarejšem listu slovenskih delavcev v Ameriki »GLAS NARODA«, ki izhaja v New Yorku, je pred kratkim izšel razgovor z našim rojakom **MAKSOM KREMŽARJEM** iz Domžal. Že v otroških letih se je Maks Kremžar navduševal

za fiziko, bil je tudi izredno nadarjen, saj je vse črke poznal, ko je bil star komaj tri leta, s štirimi leti pa je bral že časopis. Zato ni čudno, če so ga določili k ekipi znanstvenikov, da bi se seznanil z vsemi novimi izsledki na področju vesoljske

medicine. Med drugim je povedal tudi tole:

»Sem rojen Domžalčan in zaključujem študij medicine v New Yorku. Kot dobremu študentu mi je bila dana priložnost, da se podrobno seznanim z vsemi novimi medicinskimi izsledki na

področju vesoljske medicine.

Zato sem bil dodeljen po posredovanju profesorja patologije dr. Bernarda Wagnerja posebni ekipi znanstvenikov v prav zato določenem Space Centru. Dr. Wagner je namreč glavni patolog pri NASA. Obšel sem razne teste — tako telesne kot duševne — in smo končno po teh pripravah vstopili v pravo zračno kapsulo, ki bo v bližnji prihodnosti ponela svoje astronave na polet okoli Lune. To je bilo doživetje zase.

V naši kapsuli smo preživeli 16 dni. Med tem časom smo živeli v enakih okoliščinah, v isti zračni višini (pod enakimi prehrabenimi in dihalnimi pogoji) kot bodoči »lunarji«. Edini stik z zunanjim svetom so bili naši mikrofoni. Kaj vse je današ-

(Nadaljevanje na 3. strani)

SREČANJA Z LJUDMI

Planšarji so včasih hodili samo peš, sedaj pa se vozijo tudi z avtomobili. Tako je bilo tudi na nedeljski prireditvi »OVČARSKI BAL« na Jezerskem. Razen tistih planšarjev, ki so prišli peš s planine in prignali ovce h gospodarju, je bilo tudi precej takih na štirih kolesih. Poslednji pas niso toliko zanimali, ampak oni z gora, med katerimi je bil tudi 75-letni **ADAM ŠTULAR**, pravi Jezerjan in trenutno najstarejši planšar.

● Koliko časa ste že planšar?

»Odkar sem se rodil.«

Stari planšar

● Kdaj se najbolje počutite v gorah.

»Takrat kadar najbolj treska. To so prijetni občutki, ko sediš na toplem v planšarski koči, zunan pa lije in treska. Če bi imel takrat orglice pri sebi, bi prav gotovo kakšno zaigral. Nasploh planšarji raje vidimo, da treska, kot da svetli sonce.«

● Včasih je prihod planšarjev s planine pomenil velik gospodarski uspeh, zanima nas, ali velja to tudi sedaj.

»Za Jezersko bi lahko trdil, da, saj se jih še precej ukvarja z ovčarstvom. Škoda je le, ker počasi tudi to domačini opuščajo.«

● In še — kaj sodite o prireditvi »OVČARSKI BAL«?

»Prav je, da obujamo iz pozabe stare običaje, vendar menim, da bo treba v prihodnje vse skupaj bolje pripraviti.«

MILAN ŽIVKOVIC



MAKS KREMŽAR, PRVI JUGOSLOVAN V VESOLJU?

PRAZNE CERKVE NA KUBI

Španski književnik, ki sedaj živi v Franciji Juan Goltisolo, je preživel nekaj tednov na Kubi. S tega popotovanja je napisal več člankov za pariške časopise. Prinašamo nekaj vtisov iz njegovih reportaž.

Rekli so.

»Zgodovina ne teče po veliki reki, ampak po številnih majhnih potokih.«

Alberto Moravia, italijanski književnik

»Državnik se mora preveč ukvarjati s papirji. Župan pa se ukvarja z neposrednim življenjem. Bil sem bolj srečen takrat, ko sem bil še župan.«

Kondrad Aedeauer, zahodnonemški kancler

»Mladost je edina stvar, ki lahko zamenja življenjske izkušnje.«

Maurice Chevalier, filmski igralec

»Menim, da lepa ljubezen razširja življenje. Ljubiti nekdo človeško bitje je najboljši način, da se pripravimo ljubiti vse človeštvo.«

André Malraux, francoski književnik

»Pridobili si navado za branje, pomeni zgraditi sebi zaklonišče proti vsem življenjskim težavam.«

Somerset Maugham, angleški književnik

»Slikam samo pejsaže, da mi nihče ne more reči, da drevo ni podobno drevesu.«

Winston Churchill, nekdanji britanski premier

»Nikoli se ne bom odrekel šlezije.«

Luis Ferdinand, pruski princ

»Če bom prišel kdaj v Moskvo, potem bi želel spoznati ruske diplomate, ki so Stalinu svetovali napad na Južno Korejo, ne da bi upoštevali, da bo to izzvalo pomoč ZDA. Ker sem spadal med diplomate, ki so verjeli, da Kitajci ne bodo zgrabili za orožje, ko so ameriške čete korakale proti reki Jalu, imam s sovjetskimi diplomati precej skupnega.«

Dean Rusk, ameriški zunanji minister

USKLAJEVANJE PREDSTAV

Drugi dan po prihodu na Kubo sem spoznal, da moram spremeniti svojo predstavo o tej deželi, ki sem jo imel po prečitanih člankih o njej. Mislil sem, da katoliška cerkev pomeni veliko nevarnost za sedanjo oblast. Gledal sem prihodnost Kube skozi oči Španije in Argentine. Kmalu sem spoznal, da so kubanske množice ravnodušne do cerkve. Kubanski narod ni versko zaslepljen. Večji vpliv na ljudi imajo vere afriškega izvora. Brez stika z ljudmi je imela katoliška cerkev vpliv samo na bogatejšo meščansko sloje. Malo Kubancev se je odločalo za duhovniški poklic. Od



KUBANSKI STUDENTJE
PRED HAVANSKO UNIVERZO. VRATA UNIVERZE SO
SEDAJ ODPRTA VSEM, KI
ŽELIJO STUDIRATI

700 katoliških duhovnikov, koliko jih je bilo na Kubi v času prevrata, jih je 500 iz Španije. Cerkev se je začela zavedati svoje osamljenosti v zadnjih urah Batistine strahovlade. Takrat je bilo sveda prepozno.

Ceprav je Fidel Castro vedel za sovražen odnos cerkve, je kljub temu ni preganjal. Pustil je iniciativo duhovščini. Ko je kubanska duhovščina pred dvema letoma razglasila svoje negodovanje do nove oblasti, njihova pobuda ni našla pravega odziva. Meščanstvo, edini razred, ki je bil povezan s cerkvijo, je takrat že zgubil politično in gospodarsko oblast. Udeležil sem se v Havani nekega cerkvenega obreda, ki je sicer

VELIKA SELITEV

Bogato meščanstvo je kmalu po revoluciji zapustilo otok. Cenijo, da je z otoka odšlo 180.000 do 300.000 ljudi. Oblasti so dale izselitveno dovoljenje vsem, razen političnim krivcem. Izseljenci, ko porabijo denar, živijo v slabih razmerah. Srečal sem fante iz visokih meščanskih družin v Mehiki, ki so delali kot liftboyi in kot strežno osebje v hotelih. Dekleta iz havanske visoke družbe pa so se zaposlile v mehiških nočnih zabaviščih.

Kubanci, ki so zapustili svojo deželo, niso verjeli v dolgo izselitev. Računali so z ameriškim izkrcanjem na Kubi. Toda izkrcanje, ki je kmalu prišlo, se je končalo s strahovitim porazom in s popolno Castrovo zmago.

V zapuščenih meščanskih vilah sedaj poučujejo okoli 30.000 mladih Kubancev o slikarstvu, glasbi in baletu.

Bolje so napravili ljudje, ki so se prilagodili oblasti. Spoznal sem nekega trgovca, ki je nekoč imel dve trgovini. Prepustil jih je državi in zdaj vodi podjetje in dobi visoko plačo. Nekoč je imel jahto, ki jo je tudi odstopil državi. Ostal pa je kapetan te ladje. V njegovem življenju se bistveno ni nič spremenilo. Primer kaže, da so se ljudje lahko prilagodili.

OBOROŽENO LJUDSTVO

Kubanska revolucija je prinesla največje olajšanje črnecem. Črnci so bili v Kubi zapostavljeni. Večina do revolucije nikoli ni stopila v razkošne četrte Havane. Prebivavci teh četrto so imeli zasebne stražarje, ki so črnce hitro pregnali iz teh ulic. Za črnce svobodno sprehajanje po vsem mestu predstavlja sedaj največjo moralno zmago. Zato so črnci najbolj ogneviti pristaši revolucije. Samo en črncec je bil v aprilu mesecu 1961 leta med komandosi, ki so se hoteli izkrcati začuden, ko ga je zagledal na Kubo. Fidel Castro je bil med ujetniki:

— Kaj pa delaš tukaj — ga je vprašal.

Človek je odgovoril, da je bil nekoč narednik v kubanski vojski.

— Ali si lahko obiskoval klube belcev. Ali se lahko kopal z belci na kopališčih?

Človek je odkimal z glavo.

— Torej — je nadaljeval Fidel Castro, — ti si lahko umiral za belce, nisi se pa smel z njim kopati.

Črnci in siromašni belci bi dali življenje za Fidela, kljub pomanjkanju, ki ga trenutno preživljajo. Če bi bil kubanski narod nezadovoljen s sedanjo oblastjo, bi jo prav lahko strmoglavil, ker imajo vsi ljudje orožje. Policije ni nikjer. Za javni red skrbijo vsi. Ženske imajo prav tako orožje. Kljub pomanjkanju je Havana živo mesto.



FIDEL CASTRO — ZA NJEGA BI DALI ŽIVLJENJE ČRNCI IN SIROMAŠNI BELCI

globus • globus • globus

• ZAKRKNJENI SAMEC
Nekdanji zahodnonemški zunanji minister Heinrich von Brentano, ki je pri svojih 58 letih še vedno zakrknjen samec, je nekoč že izjavil, da je velika sreča za žensko, ki je ni poročil takrat, ko bi se morala poročiti. Pred kratkim so ga novinarji zopet vprašali, kaj meni o svojem samskem stanu. Rekel je, da je zelo težko odgovoriti na to vprašanje. »Zdaj sem precej vstran od mladosti. Toda starost ne varuje ljudi pred neumnostjo. Naj ne bo nihče presenečen, če bo kdo nenadoma kaj slišal.«

• ZADUŠNICA Z OGLOSOM

Tretja žena nekdanjega argentinskega predsednika Perona, ki živi sedaj v španskem glavnem mestu Madridu, Isabel Peron je poslala v španske časopise oglas, v katerem obvešča ljudi, da se naj udeležijo zadušnice, ki jo bodo opravili v spomin njene — pred desetimi leti umrle — prednice Evite Peron, druge predsednikove žene.

• IZGUBLJENI MINISTER

Keniški finančni minister, ki je na povabilo britanskega ministra za Commonwealth obiskal London, je nameraval konec tedna preživeti v škotskem glavnem mestu Edinburgu. Na londonški železniški postaji pa je keniški minister stopil v napačni vlak in je namesto v Edinburg odpotoval v neko angleško podeželsko mestec. Kraj njegovega bivanja je odkrila šele po večdnevnem iskanju britanska policija.

• ZAGOVOR NA PLOŠČI
Štirinapetdesetletni francoski advokat Jean-Louis Tixier Vignancourt, ki je branil voditelja teroristične organizacije OAS generala Sa-

lana pred sodiščem, je sklenil posneti na gramofonsko ploščo svoj zagovor, s katerim je menda rešil generala smrtno kazni. Ploščo so v Parizu že začeli prodajati. Ni še jasno, kdo bo ploščo kupil.

Križem po svetu



Otto Schmidt, demokristjanski poslanec v zahodnonemškem Bundestagu, je za svojo šestdesetletnico pripravil za vidnejše nemške časopise sliko, za katero je sam sestavil podpis: »Njegovo modro politično delo in obnašanje v Bundestagu je dr. Otto Schmidt zagotovilo številne prijatelje ne samo v njegovi stranki, temveč tudi pri političnih nasprotnikih.«



Po neki anketi, ki so jo napravili med ameriškimi znanstveniki, je nekdanji predsednik ZDA Dwight Eisenhower zasedel med 34 dosedanjimi predsedniki 22. mesto. Eisenhowerjev predhodnik Truman je zasedel deveto mesto, 75 ameriških znanstvenikov je na prvo mesto posadilo osvoboditelja sužnjev Lincolna, očeta ZDA, Georga Washingtona pa na drugo mesto. Takoj za njima je Franklin Roosevelt.

Washington

Sto petintrideset kilometrov po Drini, ki slovi kot najlepša reka v Evropi, je pomenilo za vsakega izmed nas nepozabno doživetje. Globoki kanjoni, bosenske planine z majhnimi lesenimi kmečkimi hišami, divje brzice, ki jim domačini pravijo buki, slavni kraji — kot Foča, Andrićev Višegrad z mostom na Drini, minareti, mahala, dimije, 25 kilometrov do najbližje železnice pa desetine novih prijateljev iz Bosne, Poljske in Češke, izmenjani naslovi in roke — ožuljene od vesla — vse to se je v nas strnilo v čudovite pustolovščine.



VOZNA NA SPLAVU NI BILA ENOLICNA. POTNIKI SO SE ZABAVALI S FOTOGRAFI-
RANJEM, Z RAZLIČNIMI IGRAMI IN OPAZOVANJEM PRIRODNIH LEPOST

Zadnji splavarji na Drini

Kot pravijo, smo letos izkoristili zadnjo priliko za mednarodno drinsko kajak-turnejo. Trinajst kilometrov od Bajine Bašte že gradijo veliko hidrocentralo Perućac, ki bo z velikim jezerom zalila najlepše kanjone Drine... Udeleženci smo se zbrali v Foči. Iz Kranja nas je bilo šest. Dušan in Edo v enem kanuju, Andrej in Darko v drugem, Borut pa v malem, enosedelnem kanuju. Marjan kot »antišportni tip« pa se je raje vozil na splavu.

Izgubljeni avtobus

Prva etapa se je začela s triurno zamudo. Čakali smo namreč trideset Cehov, ki so se z avtobusom izgubili nekje med bosenski planinami.

Ko smo končno odrinili okrog desetih (brez Cehov), se je nudil gledavcem lep pogled. Kakih štirideset kajakov in trije kanuji so spremenjali tri velike splave, ki so nosili prtljago in turiste brez čolnov. Na prvem splavu se je vozilo »modro vodstvo«. Ta splav si spoznal po tem, da je bil prvi in je na njem vedno dišalo po rakiji, kar je spodbujalo ostala dva splava, da sta hrabro sledila. Na drugem splavu so bili inozemski gostje, ki so za ta užitek plačali po 2000 dinarjev, na tretjem pa so se vozili ostali.

Proti večeru smo prispeli v Goražde, majhno mesto, ki leži 32 km severno od Foče, če razdalje računamo po reki.

Tam je bilo tekmovanje v kajak-slalomu. Občinstva je bilo toliko, kot ga je bilo v Kranju na nogometni tekmi v tistih starih dobrih časih, ko so se znali igrati dober nogomet.

Našli smo tudi Čehe, ki so se pripeljali z dvema avtobusoma.

Nato smo šli v mesto pit bozo. To je pijača, ki jo pripravijo tako, da kuhajo koruzno moko v vodi. Tako mi je vsaj pripovedoval »orien-

talski slaščičar« Mehmed, pri tem pa delal na moč skrivnosten obraz, da sem dobil vtis, da je dobro bozo vsaj tako težko pripraviti kot škotski whisky.

Prenočišče v osatu

Druga etapa je bila dolga 37 km. Pripeljala nas je v Višegrad. Tu smo se utaborili na nekem smetišču, ki so mu pravili camping. Bilo je polno oslovskih in kozjih iztrebkov, osata, črepi in kupov nekakšne odpadne pločevine. Slab vtis pa je kmalu popravil ogled čudovitega mesta, znanega iz Andrićevega romana Most na Drini. Leta 1896 je Drina narasla za najmanj 15 metrov, tako da je tekla voda čez ograjo mosta, pa je ostal skoraj nepoškodovan. Ko se znoči, prižgejo pod vsakim obokom neonsko žarnico, ki osvetljuje loke mostu in šumečo Drino.

Kraljica evropskih rek

Tretja etapa nekaj kilometrov za Višegradom postane Drina kraljica evropskih rek. Stisnjena je v globok kanjon, katerega stene so visoke tudi po 800 metrov. Nekaj časa jo spremljajo po levem bregu ozkotirna železnica, po desnem pa avtomobilska cesta, ki se obe zarivata iz predora v predor. Naravnost iz vode se dvigajo vrtoglave stene, v katerih so tu pa tam ogromne votline, da bi v njih lahko postavil veliko hišo. Strah in groza splavarjev na Drini pa sta dve brzici, ki ležita 22 km od Višegrada, takoj za izlivom rečice Zepe v Drino. Tam je izgubilo življenje že mnogo splavarjev.

Imenujejo jih Mali in Veliki Buk. Splavar je razložil takole: »Kadar je voda majhna, je Mali Buk majhen in Veliki Buk velik, kadar pa

je voda visoka pa je Veliki Buk majhen. Razumljivo, kajne?

No, ker je bila voda okrog normale, smo Mali Buk prevozili brez velikih težav in se ustavili tik nad Velikim Bukom. Pogled na eno največjih brzic v Evropi je res grozljiv. Vsa vodna masa Drine drvi po 200 metrov dolgem klancu preko skal in ustvarja pri tem besneče valove, visoke po 2 in 3 metre, ki se zaganjajo na vse strani. Na desni strani je velik vrtnec. Videl sem, kako je vrtel prekucnjen kajak dobrih 10 minut, preden ga je tok odplaval naprej.

Približno polovica udeležencev je raje prenesla čolne po suhem. Od ostale polovice pa je srečno peljala skozi komaj polovica. Kranjčani smo vozili prvi in vsi smo prišli srečno čez. Neko Čehinjo je vrgel val s kajakom vred na obalo, ko smo prišli tja, smo ugotovili, da je cela in zdrava.

Zvečer smo pekli na ognju jagnjeta, ki pa so takoj nato, ko so bila spečena, skrivnostno izginila po šotorih prirediteljev.

Skrb kot za lanski sneg

Četrta etapa je bila zadnja. Dolga je bila 44 kilometrov in nas je pripeljala do Bajine Bašte. Tu se je vsa stvar končala — razen za nas.

Kako spraviti kanuje in taborniško opremo do 25 km oddaljene železniške postaje Kremne, je bilo za nas nerešljiv problem. Na avtobus nismo imeli denarja, prireditelji niso sprejeli, za kamion telj — Brodarski savez BiH, pa se je zmenil za naš kljub prošnjam toliko kot za lanski sneg.

Po dvajsetih urah čakanja in prosjačenja okrog šoferjev kamionov smo natovorili opremo na čolne in se sami odpravili po Drini navzdol na zadnjo etapo, dolgo 90 km do Zvornika. Pri tem smo morali preveslati še 28 km dolgo jezero pred hidrocentralo v Zvorniku. Z zadnjimi močmi smo prišli naslednji dan na železniško postajo.

BORUT KOBI

Prvi Jugoslovani v vesolju

(Nadaljevanje s 1. strani)
nja znanost vidnega in nevidnega glede tega ustvarila, se v pisani besedi ne da povedati. Vse doslej lansirane kapsule, so bile v primeru z našo zračno ladjo prave orehove lupine.

Ko so ga novinarji vprašali, zakaj je bilo bivanje v kapsuli določeno prav na 16 dni, jim je Maks Kremžar takole odgovoril:

»To je točno določen čas, ki ga bodo bodoči »lunarji« porabili od starta, poleta okoli Lune pa do povratka na naš planet.

Naš rojak je v razgovoru med drugim tudi povedal, da se bo specializiral v patologiji s poudarkom na vsemirski medicini. — M.



SPLAVARJENJE PO REKI DRINI JE VSAKO LETO PRIVLEKLO TUDI VEČJE ŠTEVILO TUJH TURISTOV. NA DEBELIH HLODIH SPLAVA SO TUJCI OBCUDOVALI TO EDINSTVENO OKOLIČO REKE DRINE

KOZMONAVTI NISO NADLJUDJE

Znani ruski biolog Gazenka je opisal, kaj zahtevajo od bodočih osvajavcev Lune, Marsa in Venere. Iz njegovega obsežnega sestavka povzemamo nekatere najzanimivejše odlomke

Breztežno stanje so znanstveniki poznali že pred poletji v vesolje, vendar niso vedeli, kolikšna je njegova nevarnost za bitje. Živali, ki so bile poslani s prvimi sateliti, so dokazale,

da bitje z Zemlje lahko premosti to nenavadno stanje. Vendar pa so znanstveniki opazili, da postanejo notranji organi — tako tudi srce in pljuča — nekoliko omahljivi. Živčni mehanizem, ki uskla-

juje dihanje in krvotok, se začne čudno obnašati. Tako stanje pa na srečo ne traja dolgo.

Gagarin je v breztežnem stanju preživel eno uro. V tem času ni bilo mogoče opaziti posebnih sprememb. Počutil se je nenavadno, vendar ne neprijetno. Titov je bil v teh čudnih razmerah — 24 ur. Najprej se mu je zdelo, kot da leti z glavo navzdol, pozneje je imel občutek, da je na ladji, ki se močno ziblje. Ker drugi astronauti tega občutka niso imeli, še ni znano, do kolikšne mere je to odvisno od lastnosti posameznika. Če bi bilo dokazano, da breztežno stanje zelo ovira delo astronautov, bi bilo mogoče v vesoljski ladji ustvariti umetno silo teže.

Razen tega, da se morajo kozmonavti že na Zemlji privajati na breztežno stanje, so podvrženi tudi mnogim drugim težkim preizkušnjam.

KDO LAHKO POSTANE ASTRONAVT?

Astronavte ne izbirajo med nenavadnimi ljudmi. Kozmonavt lahko postane vsak človek, ki ima stabilen živčni sistem, uravnotežen značaj in sposobnost, da hitro in pravilno reagira v vsaki nepričakovani situaciji. Človekova sposobnost, da premaga ovire in opravi svoje delo v vsakih pogojih pravilno in točno, je zelo pomembna.

Sistem izbiranja kozmonavtov je zasnovan na tem, da se vse preizkušnje opravljajo vzporedno z izpolnjevanjem raznih nalog, na primer: v času raziskav v barokomori, mora kozmonavt izpolniti tudi nekatere psihološke preizkušnje. S temi je mogoče ugotoviti, če je vztrajen in če lahko opravi deli v zapletenem položaju. Na centrifugi preizkusijo vzdržljivost kozmonavta pod vplivom preobremenitve, a hkrati

je v preizkušnji tudi njegov živčni sistem.

Na padavskem treningu, na plovbi po morju, povsod in ob vsaki priložnosti preizkušajo kozmonavtov živčni sistem. Zelo pomembne so tudi specialne preizkušnje v večjih prostorih z debelimi zidovi, ki osamijo človeka od vseh zunanjih šumov, vonjev in svetlobe. V tem malem svetu je poskrbljeno za vse potrebno za normalno človekovo življenje in delo. Samo nečesa ni — zveze z ljudmi, z zunanjim svetom. V tem prostoru mora kozmonavt izvrševati razne naloge in njihovo izpolnjevanje beležijo posebni aparati. Tako dobijo jasno predstavo o kozmonavtovem emocionalnem stanju v taki situaciji. Vesoljsko potovanje se namreč odvija na tisoče kilometrov od Zemlje. V tem času je človek oddaljen od socialne sredine, na katero je bil navajen, ki mu je bila blizu in jo je imel rad. Ni potrebno, da bi bila to depresija ali strah, kakor so včasih mislili. Toda občutek oddaljenosti je zelo močan, kljub temu da je kozmonavt v stalni zvezi z Zemljo, da se lahko pogovarja, da posluša radijsko postajo, katerokoli želi ali da si naroči oddajo po želji.

Kozmonavti morajo še skozi druge preizkušnje. Vse imajo isti cilj: da se kar najbolje, popolneje in pazljiveje prouči stanje živčno-psihične sfere kozmonavta-kandidata in ugotovi, do kolikšne mere je pripravljen za prihodnje napore.

Zanimivosti

● REČNO LADJEVJE

Skoraj tisoč rečnih ladij dnevno plove po naših rekah. To leto poteka sto let, odkar so po naših rekah začele pluti ladje. Po vojni se je teža prepeljanega blaga po rekah dvakratno povečala. — Prvo rečno ladjo je kupila kraljevina Srbija leta 1862. Ladja »Deligrad« je imela 450 ton nosilnosti.

● ALUMINIJ REZE STEKLO

Skupina sovjetskih strokovnjakov je s pomočjo ultrazvoka prišla do tako trdega aluminija, da z njim lahko režemo steklo. Strokovnjaki so izjavili, da s pomočjo ultrazvoka lahko pridemo do novih fizičnih in mehaničnih lastnosti pri raznih materialih in to njihovo odkritje bo najbrž imelo velik pomen v prihodnosti.

MILIJARDE NASELJENIH PLANETOV

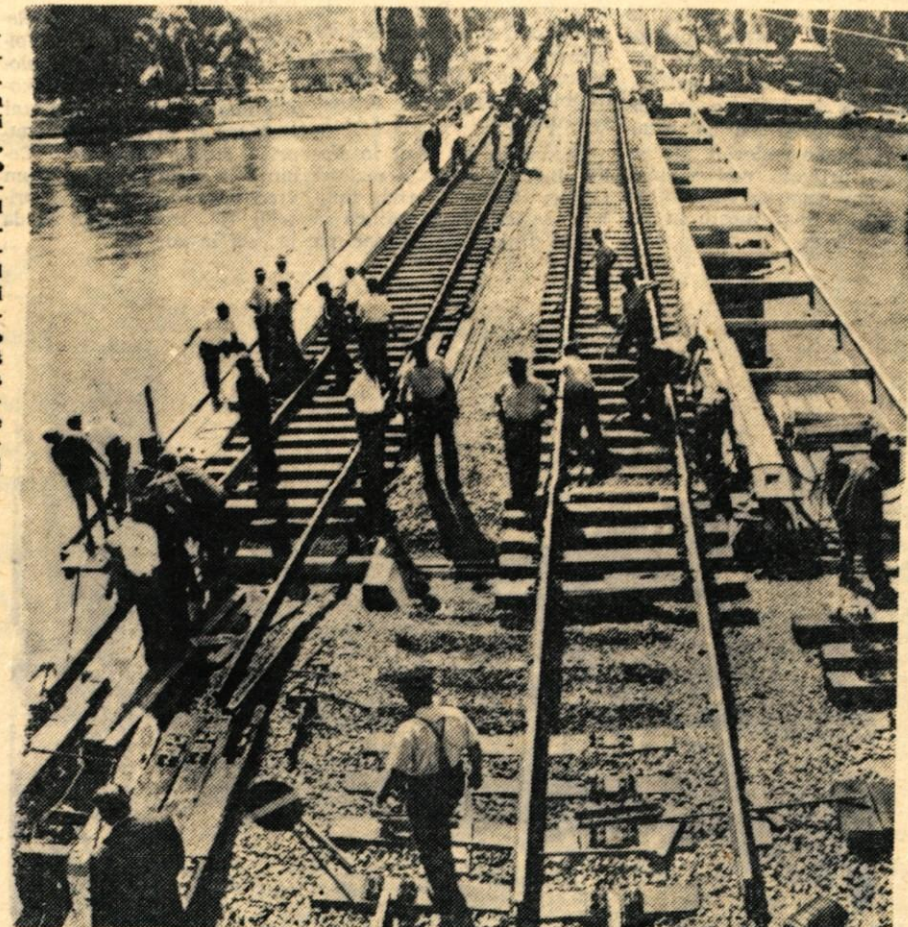
Sovjetski znanstvenik Dobrušin, ki se ukvarja s problemom sporazumevanja med živimi bitji na posameznih naseljenih planetih, je pred kratkim objavil članek, v katerem pravi, da je po njegovem mnenju v vesolju najmanj 10 milijard naseljenih planetov. S temi bitji bi se bilo treba sporazumeti. Toda kako?

Znanstvenikova trditev slovi na predpostavki opazovanja posameznih ozvezdij. — Število zvezd v nekem ozvezdju, ki so ga opazovali in imenovali »mesto zvezd«, se lahko samo matematično približno izračuna. To ozvezdje šteje okoli 150 milijard zvezd. Najnovejša raziskovanja so pokazala, da bi približno vsakih deset zvezd moralo imeti svoj planetarni sistem. Število zvezd, podobnih našemu Soncu, ki imajo tudi planete, cenijo na deset milijard. Če sklepamo, da na eni izmed zvezd, ki krožijo okoli zvezde, podobne našemu Soncu, obstajajo pogoji za nastanek in razvoj bitij, potem bi v »mesu zvezd« našli okoli 10 milijard zvezd z bitji.

Razumska bitja so se na našem planetu pojavila v evolucijskem razvoju. Ta razvoj je trajal na Zemlji okoli milijon let. Če je bil tudi v drugih ozvezdijih in na drugih naseljenih planetih vzporeden razvoj, ki je trajal približno enako dolgo kot na Zemlji in je privedel do razvoja razumskih bitij, potem bi v sedanjem času moralo biti v vesolju nekaj milijonov planetov naseljenih z razumskimi bitji.

Način sporazumevanja z razumskimi bitji na drugih planetih postaja vse bolj aktualen. Ta v bistvu povsem praktična naloga, če jo gledamo s stališča znanosti, postaja vedno bolj zanimiva. Naloga sporazumevanja med ljudmi na drugih planetih

je zelo težavna, če jo primerjamo s težavnostjo sporazumevanja med posameznimi narodi na našem planetu. Ta naloga je toliko težja, ker ne vemo, kako bi rešili uganko, da bodo bitja na drugih planetih razumela naš jezik in to, kar mi hočemo, da bi se sporazumeli z njimi.



ZELEZNIŠKI MOST V BASELU (SVICA) SO PRED KRATKIM V NEDELJSKEM DOPOLDNEVU PREMAKNILI V NOVO LEGO. MOST JE TEŽAK 2.200 TON IN VEŽE DVA BREGOVA REKE RENE. DNEVNO STEČE ČEZ MOST 15 BRZOVLA KOV IN DVA EKSPRESNA VLAKA

Slačenje prepovedano!

Maščevanje zaradi spodrivanja z otoka, ki so si ga nudisti lastili več desetletij — Zavzetje pamplonske plaže, dolge okoli 20 kilometrov

Ze več kot trideset let je tega, kar so na večji otok, 40 minut vožnje z ladjo od znanega mondenskega letovišča Saint Tropez v Franciji, začeli prihajati prvi nudisti. Vsako leto jih je bilo več, zato so se našli tudi mnogi podjetniki in zgradili na otoku velike hotele, trgovine in potrebne delavnice. Otok je kmalu postal pravi nudistični raj. Pred desetimi leti pa se je na tem otoku izkrcala skupina pripadnikov francoske vojne mornarice, da bi v Heliopolisu (tako so nudisti imenovali svoje novo mesto) zgradila center za proučevanje teledirigiranih rakiet. Nudisti ali kot se sami imenujejo »naturisti« so protestirali, vendar brezuspešno. Danes ima francoska mornarica že okoli 93 odstotkov površine otoka. Hoteli, ki so bili včasih prezasedeni, so sedaj prazni, trgovine in delavnice so opuščene. Mornarica je »pregnala« nudiste.

CUDNO MASČEVANJE

Príčakovati je bilo, da se bodo nudisti masčevali za to, da so skalili mir na njihovem otoku. Letos se

je to tudi zgodilo. Nudisti, med katerimi so Francozi in predvsem še Nemci in Skandinavci, so preplavili pamplonsko plažo v bližini Saint Tropeza. Policija se zelo trudi, da bi jih pregnala, saj je ta »javni skandal« naravnost »spodil« od tod mnoge sramežljive Angleže, neko kolonijo katoliške mladine in še mnoge druge. (Seveda pa se gostje iz Saint Tropeza že zlepa niso toliko zabavali kot letos, ko lahko prihajajo v bližino nudističnega naselja).

Nudisti so s svojo invazijo na omenjeno plažo povzročili veliko začudenje, saj je bilo nerazumljivo, kako bi nudisti iz najrazličnejših držav zvedeli za to obliko masčevanja. No, tudi to je bilo pojasnjeno. Vse znane turistične agencije so od neznanca prejele dopis — opremljen z glavo francoskega turističnega društva, v katerem je bilo navedeno, da je nudistična kolonija z otoka premeščena na plažo v Pamplonu. Agencije so o tem obvestile vse, ki so se za to zanimali in stvar je bila urejena.

PISANA DRUŠČINA

Sedaj, ko je vreme igrivo ugodno za kopanje, dan za dnem prihajajo v Pamplon novi nudisti in si mirno postavljajo svoje šotore med opozorila, da zadrževanje nudistov tam ni dovoljeno. Prav tako mirno odhajajo na kopanje, se sprehajajo med šotori in pogovarjajo. Tudi radovedneži, ki si jih ogledujejo nekoliko od daleč, a zato z daljnogledom, jih ne motijo. Tako najdemo tam 18-letno Hamburžanko, ki je prispela na novo plažo z zaročencem in bratom, stockholmskega zdravnika z ženo in petimi otroki, starejšega bremenskega profesorja s skupino svojih učencev, 20-letno dakti-lografkinjo iz Pariza, ki je prišla tja s starim očetom...

Policija razmišlja, kaj naj si izmisli, nudisti pa med tem širijo svojo plažo. Najavljajo tudi številne manifestacije. Trdijo celo, da je med samimi policisti precej njihovih pristašev. Agentje, ki jih čez dan na videz preganjajo, prihajajo po službi k njim in se jim pridružijo. Zato nudisti tudi že vnaprej vedo za vse policijske namer in lahko najdejo način, da jih onemogočijo.



PO NEUSPELEM PREGANJANJU POLICIJE SO »GOLI IN BREZ SRAMU« POPOLNOMA ZAGOSPODARILI NA SVOJIH KOPALISCIH; KI SEVEDA NISO OBDANA Z BODECO ZICO

sreči ugotovila: Padalo je bilo v redu zloženo, zapletle so se vrvice. Zakaj? Odgovor na to bo dala posebna komisija, ki nadaljuje s preiskavo. Obstaja pa sum, da je bilo dekle nekoliko zmedeno.

MEDTEM KO JE ZAMAN BRNEL TELEFON...

»Bil sem pred garažo. Pral sem avtomobil« — pripoveduje Branko Rues, šofer na reševalni postaji v Radovljici. »S kolegi smo se pogo-

varjali o tem in onem, zdaj pa zdaj smo se zazrli v nebo, ko smo zaslišali ropot letalskih motorjev. Otroški glas: padave! je pritegnil našo pozornost proti nebu. — Ura je bila 17.30. Stejemo: eden, dva, tri... Stevilka štiri je ostala neizgovorjena. Padalo se ni odprlo. Skole z zadržkom? Ne! Kolega Nande Cerar je pripeljal voz iz garaže. Brž sem sezul gumijaste škornje in po najbližji poti, z zavijajočo sireno in z vso bržino odpeljal proti letališču. Medtem ko telefon zaman brnel v reševalni postaji, ko so klicali na pomoč z letališča. »Vse priznanje reševalcu, še preden smo se zavedli, je bil tu — so požrtvovalnega šoferja hvalili vsi ljudje na letališču. Ponesrečenko, ki je padla s 600 metrov so s težkimi poškodbami takoj prepeljali v jeseniško bolnišnico, od tam pa po nekaj urah na ljubljansko kliniko. Na ljubljanski kliniki so jo operirali in njeno stanje se je, v času ko to poročamo, izboljšalo. Ima zlomljeno nogo, rebra in poškodovano hrbtenico.

Fante in tri dekleta je nesreča zelo prizadela, vendar se še vedno znova spuščajo z letala v globino. Sicer pa je v zraku bolj varno kot na zemlji. Poglejmo samo v kroniko prometnih nesreč? Letalstvo, padalstvo — je po svoje zanimiv šport, vendar ne terja samo poguma, temveč tudi prisebnosti.

STANE SKRABAR

Med junaki pod belo kupolo

Tako kot je Bled postal v zadnjih letih jugoslovansko veslaško središče (seveda mu pripisujemo tudi druge lastnosti izražene v različnih pohvalah, ki pa niso potrjene), tako Lesce — beri: letališče Alpskega letalskega centra — pravo letalsko središče.

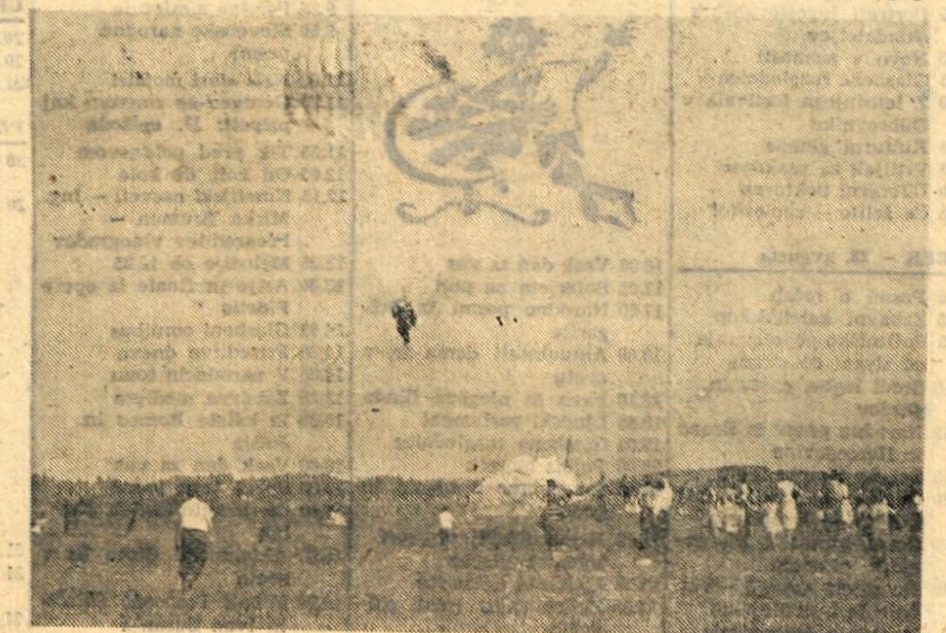
PRVI REPUBLIŠKI TEČAJ

Pred dnevi se je na tem letališču začel prvi republiški padavski tečaj. Priredila ga je Zveza letalskih organizacij Slovenije. Mimogrede v vednost: doslej so se padavci vzgajali v tečajih, ki so jih prirejale šole areoklubov, teh je deset v Sloveniji. Izurilo se jih je več sto. Samo na Gorenjskem je v zadnjih petih letih postalo okoli 100 aktivnih padavcev.

V tem tečaju, ki bo jutri zaključen, je 35 mladih ljudi. Skupaj bodo skočili, če seštejemo posamezne skoke, okoli 400-krat.

ZAPLETENE VRVI

Drugi dan tečaja, včeraj teden, se je ponesrečila mlada padavka. »Padalo se ji ni odprlo« — je zapisal s krepkimi črkami kronist. Nesreče, ki se je pripetila 17-letni Mariborčanki Hedviki Ivnik, so redke v zadnjih de-



PADALSTV OJE MLAD SPORT. KLJUB ZAČETNEMU STRAHU IN TVEGANJU IMA TA SPORT VEDNO VEČ PRISTASEV

Radio

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6., 7., 8., 10., 12., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

SOBOTA - 25. avgusta

8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji
8.35 Flauta in rog
8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani
9.10 Zabavni kaleidoskop
9.40 Narodne pesmi in plesi iz Kosmeta
10.15 Od tod in ondod
11.00 Melodije iz Cimarosove "Tajne poroke"
11.30 Lepe melodije
12.05 Trio Avgusta Stanka
12.15 Kmetijski nasveti - Prof. Franc Vardjan: Zetev semenskih rastlin
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Iz baletov Labodje jezero in Hrestač
14.05 Glasbeni omnibus
14.30 Prireditve dneva
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
15.20 Glasbena medigra
15.25 Chopinov Andante spianato in Velika Poloneza
15.40 Nedved, Fleišman in Potočnik
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Gremo v kino
17.50 Kitara in ritmu
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Serenada na trobento in klavir, godala in tolkala
18.28 V plesnem ritmu
18.45 Naši popotniki na tujem
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Za prijeten konec tedna
22.15 Oddaja za naše izseljence
23.05 Radi bi vas zabavali

NEDELJA - 26. avgusta

6.00 S sprejemnikom na dopust
8.00 Mladinska radijska igra
8.40 Drobne skladbe za mlade pianiste
8.55 Zabavna medigra
9.05 Z zabavno glasbo v novi teden
9.45 Trije samospevi Brede Ščekove z medigro
10.00 Se pomnite tovariši...
10.30 Promenadni koncert orkestra RTV Ljubljana
11.30 Dubrovniške letne igre
11.50 Vesela godala
12.05 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo - I.
13.30 Za našo vas
14.00 Četrte ure s Slovenskim oktetom
14.15 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo - II.
15.15 Trikrat pet
15.30 Scherzo in valčki
16.00 Humoreska tega tedna
16.20 Melodije za nedeljsko popoldne
17.05 Sportna nedelja
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Vaša pesem - vaša melodija
20.50 Sportna poročila

21.00 Koncert sopranistke Marie Cebotari
22.15 Ansambli in solisti RTV Ljubljana
23.05 Zaplešimo v novi teden



PONEDELJEK - 27. avgusta

8.05 Zabavali vas bodo Zadovoljni Kranjci
8.20 Klavir in ritmu
8.30 Prizor iz opere Majška noč
8.55 Za mlade radovedneže
9.25 Vedri intermezzo
9.40 Beethovnova prva klavirska sonata
10.15 Od tod in ondod
11.00 Pesem jeseni - simfonična pesnitev
11.23 Ruske narodne pesmi
11.40 Nekaj taktov za dober tek
12.05 Trio Avgusta Stanka
12.15 Kmetijski nasveti - Marija Sešek: Pripravi mo ozimnico
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Pri Antoninu Dvofaku
14.07 Glasbeni omnibus
14.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov
15.20 Dvajset minut z velikimi zabavnimi orkestri
15.40 Literarni sprehod
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Z arijo skozi stoletja
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Portreti jugoslovanskih skladateljev
18.45 Novo v znanosti
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Z letošnjega festivala v Dubrovniku
20.45 Kulturni globus
22.15 Vrtljak za vsakogar
22.50 Literarni nohturno
23.05 Če želite - zaplešite!



12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Pri Antoninu Dvofaku
14.07 Glasbeni omnibus
14.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov
15.20 Dvajset minut z velikimi zabavnimi orkestri
15.40 Literarni sprehod
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Z arijo skozi stoletja
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Portreti jugoslovanskih skladateljev
18.45 Novo v znanosti
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Z letošnjega festivala v Dubrovniku
20.45 Kulturni globus
22.15 Vrtljak za vsakogar
22.50 Literarni nohturno
23.05 Če želite - zaplešite!

TOREK - 28. avgusta

8.05 Pesmi o rožah
8.25 Zabavni kaleidoskop
8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani
9.10 Sredi logov, gajev in gozdov
9.45 Narodne pesmi iz Bosne in Hercegovine
10.15 Sopek Škerjančevih
11.20 Georgeu se zmerom kaj prilepi: II. epizoda
12.05 Deset minut s Planinskim oktetom
12.15 Kmetijski nasveti - Vet. Ivan Jazbec: Nujnost izgradnje porodnišnice

bojniškega in karanten-
skega hleva
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Uvertura in drugi odlomki iz opere Norma
14.05 Glasbeni omnibus
14.30 Prireditve dneva
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
15.20 Poje Komorni zbor RTV Ljubljana
15.30 V terek na svidenje
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Od Bacha do Bartoka
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Popoldanski plesni koktajl
18.30 Folklorne melodije Latinske Amerike
18.45 S knjižnega trga
19.05 Glasbene razglednice
20.00 »Pod južnim nebom«
20.30 Radijska igra
21.36 Zapateado
21.41 Majhna prodajalna plošč
22.15 Lisztov večer
23.05 Vam vsem, ki nas še poslušate

SREDA - 29. avgusta

8.05 Jutranji divertimento
8.55 Pisani svet pravljic in zgodb
9.25 Matineja za zabavo
9.45 Basiet Julij Bctetto zapoje pet pesmi
10.15 Od tod in ondod
11.00 Narodni ansambli Radia Zagreb
11.15 Človek in zdravje
11.25 Trije dueti iz opere Madame Butterfly
12.05 Beneški fantje vam povedo
12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Jože Feretj: Selekcija govedi na pitovnost
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Fantastična prodajalna - baletna suita
14.05 Glasbeni omnibus
14.30 Prireditve dneva
14.35 Arije za bas iz Mozartovih oper
15.20 Narodni ansambli RTV Beograd
15.40 Pevske in instrumentalne miniatüre Marijana Lipovška



16.00 Vsak dan za vas
17.05 Soferjem na poti
17.50 Narodne pesmi iz Bolgarije
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Favn in njegova flauta
18.45 Ljudski parlament
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Pojoči mozaik
21.42 Intermezzo z rogom in godali
22.15 Pojo priljubljeni pevci zabavne glasbe
22.50 Literarni nohturno
23.05 Zadnji ples pred polnočjo

8.05 Godalni kvartet v f-molu
8.30 Zabavni kaleidoskop
8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani
9.10 Vesele počitnice
9.25 Scene iz Gounodovega Fausta
10.15 Od tod in ondod
11.00 Koncert za violino in orkester
11.30 S popevkami po Evropi
12.05 Zabaval vas bo ansambel Borisa Kovačiča
12.15 Kmetijski nasveti - Tone Potočnik: Izkušnje s pasmami prašičev
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Plesi in pesmi iz Spanije
14.05 Glasbeni omnibus
14.30 Prireditve dneva
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
15.20 Glasbena medigra
15.25 Odlomki iz Seviljskega brivca



16.00 Vsak dan za vas
17.05 Koncert po željah poslušavcev
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 50 minut turizma in melodij
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov
20.45 Četrte ure z zabavnimi orkestri naših radijskih postaj
21.00 Večer umetniške besede
21.40 Macbeth - simfonična pesnitev
22.15 Odmevi s III. jugoslovanskega festivala jazza
23.05 Zaplešimo v poletno noč

PETEK - 31. avgusta

8.05 Iz manj znanih oper
8.30 Zabavni kaleidoskop
10.15 Od tod in ondod
8.55 Pionirski tehnik
9.25 Poletna simfonija
9.50 Slovenske narodne pesmi
11.00 Naši stari mojstri
11.20 Georgeu se zmerom kaj pripeti: II. epizoda
11.55 Tik pred poldnevom
12.05 Od kola do kola
12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Mirko Brumen - Preureditev vinogradov
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Arije in finale iz opere Fidelio
14.05 Glasbeni omnibus
14.30 Prireditve dneva
14.35 V narodnem tonu
15.25 Zabavna medigra
15.30 Iz baleta Romeo in Julija
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Solist tega tedna
17.40 Ob mediteranskih obalah
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Mihail Ivanovič Glinka in Ivan Susanin

16.45 Iz naših kolektivov
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Preizkušnja harmonije in invencije
20.15 Tedenski zunanje politični pregled
20.30 Dvanajst renesančnih pesmi
21.00 Vedri potpuri
22.15 Nocoj zaplešimo nekoliko prej
22.50 Literarni nohturno
23.05 Schönberg in Lutoslawski

Drugi program

SOBOTA - 25. avgusta

20.00 Z ansamblom Ljubljanske opere
21.15 Jazz na koncertnem odru
22.15 Za veselo razpoloženje

NEDELJA - 26. avgusta

12.00 Nedeljski koncert ob dvanajstih
13.10 Z velikih opernih odrov
14.00 Zabavni mozaik
14.22 Veliki posnetki stoletja
15.15 Nedeljskim kopavcem za prijetno popoldne
20.20 Vaški vedež
20.40 Od menuta do jazza
21.00 V nedeljo ob devetih zvečer
22.15 Od popevke do plesnega ritma

PONEDELJEK - 27. avgusta

20.00 Popevke in plesne melodije
20.45 Preproste skladbe
21.05 Zabavni pele-mele
20.00 Jugoslovanski skladatelji v zborih
20.30 Novosti za flavto in violončelo
21.00 Trije prizori iz opere »Janko in Metka«
21.30 Mednarodna radijska in televizijska univerza
21.45 Jazz ob 21.45

SREDA - 29. avgusta

20.00 Ekvinokcij - opera
21.40 Trio Horwedel in ansambel Johnny Mayer
20.00 Tedenski športni pregled
20.55 Crainquebille - francoski igrani film
20.55 Koreografska simfonija
21.00 Stirikrat petnajst

PETEK - 31. avgusta

20.00 Izleti v deželo samospevov
20.30 Trideset plesnih minut



21.00 Partita v h-molu
21.30 Nenavadne zgodbe iz znanosti in domišljije
21.45 Jazz ob 21.45

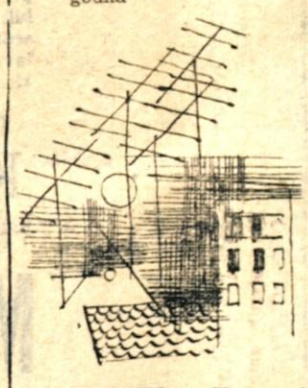
Televizija

SOBOTA - 25. avgusta

16.00 Športno popoldne RTV Ljubljana
19.30 Veler - serijski film JTV
20.00 TV dnevnik RTV Beograd
20.20 Poštna kočija - serijski film RTV Ljubljana
20.50 TV dnevnik RTV Beograd
20.20 S kamero po domovini in svetu
20.40 Portret slikarke Nadežde Petrovič
21.05 Holiday on ice - revija na ledu
22.00 Otvoritev 23. mednarodnega filmskega festivala v Benetkah
22.30 Poštna kočija - serijski film RTV Beograd
22.30 Tretji človek - serijski film

NEDELJA - 26. avgusta

Sportno popoldne RTV Beograd
20.00 Sedem dni RTV Ljubljana
20.45 Lepe, toda siromašne - italijanski igrani film RTV Beograd
20.45 Inspektor je prišel - angleški igrani film Italija
22.15 Prenos športnega dogodka



PONEDELJEK - 27. avgusta

JTV
20.00 TV dnevnik RTV Zagreb
20.20 Tedenski športni pregled
20.55 Crainquebille - francoski igrani film
20.55 Koreografska simfonija
21.00 Stirikrat petnajst

TOREK - 28. avgusta

Italija
21.05 Zvonik zvečer - zabavna quiz oddaja
22.15 Prenos športnega dogodka

SREDA - 29. avgusta

RTV Beograd
19.45 Loto in športna napoved JTV
20.00 TV dnevnik RTV Zagreb
20.20 Kratki filmi
20.30 Po brazdah partizanskih čolnov
21.00 Dekle brez naslova - sovjetski igrani film

PETEK - 31. avgusta

Italija
21.15 Prenos športnega dogodka

JTV
20.00 TV dnevnik RTV Ljubljana
20.20 Interpol RTV Beograd
20.20 Poštna kočija - serijski film RTV Ljubljana



20.50 TV obzornik
21.20 En dan na Bledu - zabavno glasbena oddaja

PETEK - 31. avgusta

Italija
14.45 Prenos športnega dogodka JTV
20.00 TV dnevnik RTV Zagreb
20.20 Dokumentarni film
20.35 Rdeči balon - igrani film

Kino

Jesenice »RADIO«

25. do 27. avgusta ruski film ALEKSANDER NEWSKI
28. avgusta jugoslovanski barvni CS film DEZELA PETIH KONTINENTOV
29. avgusta francoski barv. CS film SAKRAMENSKA FRKLJA
30. do 31. avgusta francoski film DO ZADNJEGA DIHA

Jesenice »PLAVZ«

25. avgusta ameriški barvni CS film NA SVIDENJE RIM
26. avgusta romunski film SIROMAŠNA ULICA
27. do 28. avgusta ruski film ALEKSANDER NEWSKI
30. avgusta francoski barvni CS film SAKRAMENSKA FRKLJA
31. avgusta jugoslovanski barvni CS film DEZELA PETIH KONTINENTOV

Zirovnica

25. avgusta ruski film LOV NA AURIKO
26. avgusta francoski film LAŽNE NAIVKE
29. avgusta ruski film ALEKSANDER NEWSKI

Dovje

25. avgusta francoski film LAŽNE NAIVKE
26. avgusta ruski film LOV NA AURIKO
30. avgusta ruski film ALEKSANDER NEWSKI

Koroška Bela

25. avgusta romunski barvni film DARCLEE
26. avgusta jug. barvni CS film DEZELA PETIH KONTINENTOV
27. avgusta madžarski film SIROMAŠNA ULICA

Ljubno
25. avgusta italijanski film GENERAL ROVERA ob 20. uri
26. avgusta italijanski film GENERAL ROVERA ob 16. uri

Kropa

25. avgusta ameriški barv. CS film SVETLI PROGRAM ob 16. uri
25. avgusta italijanski film ŽIVETI JE LEPO ob 20. uri
26. avgusta jugoslovanski CS film VOJNA ob 16. in 20. uri
30. avgusta ameriški film

Skofja Loka »SORA«

25. avgusta francoski film BABETTE GRE NA VOJSKO ob 18.30 in 20.30 uri
26. avgusta francoski film BABETTE GRE NA VOJSKO ob 18.30 in 20.30 uri
28. avgusta jugoslovanski film PIKO ob 20.30 uri
29. avgusta jugoslovanski film PIKO ob 18.30 in 20.30 uri
30. avgusta franc. šved. film V KREMLJIH SPIJONOV ob 20.30 uri
31. avgusta franc. šved. film V KREMLJIH SPIJONOV ob 18.30 in 20.30 uri

Radovljica

25. avgusta jugoslovanski film VELIKA TURNEJA ob 20. uri
26. avgusta franc. film KAMIKAZE - samomorilci ob 16. in 20. uri
26. avgusta jugoslovanski film VELIKA TURNEJA ob 18. uri
28. avgusta francoski film NADLOGE GOSPODA DIPO-NA ob 20. uri
29. avgusta francoski film NADLOGE GOSPODA DIPO-NA ob 18. in 20. uri
31. avgusta francoski film MEČ MASCEVANJA ob 20. uri

Duplica

25. avgusta italijanski film COCARA ob 20. uri
26. avgusta italijanski film COCARA ob 15., 17. in 19. uri
29. avgusta japonski barvni film SAMPION IN IGRALKA ob 18. uri
30. avgusta japonski barvni film SAMPION IN IGRALKA ob 20. uri

SOBOTA - 25. avgusta

Center - jug. sov. barv. CS film MIHAJLO OSTROGOV ob 18. in 20. uri, premiera jug. filma SENCA SLAVE ob 22. uri
Storžič - francoski VV film PLOČNIK PARIZA ob 16., 18. in 20. uri, premiera nemškega filma DOKLER NAS DENAR NE RAZDVOJI ob 22. uri
Letni kino Partizan - švedski film V PASTI VOHUNOV ob 20. uri
Svoboda - ameriški film NE-NADKRILJIVA PESEM ob 20. uri
Cerkije Kravace - ital. barv. CS film PORTUGALSKE PERICE ob 20. uri
Naklo - francoski VV film PREVARANTI ob 20. uri

NEDELJA - 26. avgusta
Center - ameriški film NE-NADKRILJIVA PESEM ob 10. in 18. uri, francoski barv. CS film LEPOTICA IN CIGAN ob 16. uri, francoski VV film PREVARANTI ob 20. uri
Storžič - francoski VV film PLOČNIK PARIZA ob 16., 18.15 in 20.30
Letni kino Partizan - jugoslovanski film SENCA SLAVE ob 18. in 20. uri
Storžič - nemški film DOKLER NAS DENAR NE RAZDVOJI ob 10., 16., 18. in 20. uri
Letni kino Partizan - ameriški film BRAZGOTINA NA OBRAZU ob 20. uri

25. avgusta ameriški film BABETTE GRE NA VOJSKO ob 18.30 in 20.30 uri
26. avgusta francoski film BABETTE GRE NA VOJSKO ob 18.30 in 20.30 uri
28. avgusta jugoslovanski film PIKO ob 20.30 uri
29. avgusta jugoslovanski film PIKO ob 18.30 in 20.30 uri
30. avgusta franc. šved. film V KREMLJIH SPIJONOV ob 20.30 uri
31. avgusta franc. šved. film V KREMLJIH SPIJONOV ob 18.30 in 20.30 uri

PONEDELJEK - 27. avgusta

Center - francoski barv. CS film BABETTE GRE V VOJSKO ob 18. in 20. uri
Storžič - češki film ROMEO, JULIJA IN TEMA ob 16., 18. in 20. uri
Letni kino Partizan - francoski VV film PLOČNIK PARIZA ob 20. uri

TOREK - 28. avgusta

Center - francoski barv. CS film BABETTE GRE V VOJSKO ob 18. in 20. uri
Storžič - češki film ROMEO, JULIJA IN TEMA ob 16., 18. in 20. uri
Letni kino Partizan - nemški film DOKLER NAS DENAR NE RAZDVOJI ob 20. uri
SREDA - 29. avgusta
Center - amer. film BRAZGOTINA NA OBRAZU ob 18. in 20. uri
Storžič - češki film ROMEO, JULIJA IN TEMA ob 16., 18. in 20. uri
Letni kino Partizan - nemški film DOKLER NAS DENAR NE RAZDVOJI ob 20. uri
Svoboda - jugoslovanski VV film SENCA SLAVE ob 20. uri

Tržišče - Na tukajšnjem igrišču bo jutri popoldne prijateljska nogometna tekma med gorenjskim ligašem Skofjo Loko in njegovim domačim tekmovalcem. Tekma sodi med priprave na bližnje podzvezno prvenstvo.

CETRTEK - 30. avgusta

Center - amer. film BRAZGOTINA NA OBRAZU ob 18. in 20. uri
Storžič - amer. film BRAZGOTINA NA OBRAZU ma-

lineja ob 16. uri, nemški film DOKLER NAS DENAR NE RAZDVOJI ob 16., 18. in 20. uri
Letni kino Partizan - premiera sov. filma SERJOŽA ob 20. uri

PETEK - 31. avgusta

Center - jugoslovanski VV film SENCA SLAVE ob 18. in 20. uri
Storžič - nemški film DOKLER NAS DENAR NE RAZDVOJI ob 10., 16., 18. in 20. uri
Letni kino Partizan - ameriški film BRAZGOTINA NA OBRAZU ob 20. uri

Športne prireditve

NOGOMET

Kranj - Jutri ob 17. uri bo na igrišču Mladosti v Strazišču prvenstvena tekma II. kola slovenske nogometne lige med Sobofo iz Murske Sobote in domačim Triglavom. To bo prva tekma v jesenskem delu tekmovanja, ki jo Triglav igra pred domačim občinstvom. Predtekma mladincev istih klubov bo ob 15.30.

Tržišče - Na tukajšnjem igrišču bo jutri popoldne prijateljska nogometna tekma med gorenjskim ligašem Skofjo Loko in njegovim domačim tekmovalcem. Tekma sodi med priprave na bližnje podzvezno prvenstvo.

Ljubno - Jutri ob 10. uri bo tu v okviru krajevnega praznika nogometna tekma med TVD Partizan Ljubno in kolektivom otoškega obrata Iskre.

STRELSTVO

Ljubljana - Jutri ob 8. uri se bo na strelišču ob Dolenjski cesti pričel dvobojski strelci Farlanije (Italija) in Gorenjske, od 14. do 17. ure

pa bo tu kroboj Farlanija - Koroška - Gorenjska.

ROKOMET

Kranj - Jutri ob 10. uri bo v Strazišču rokometna tekma med moštvi republiških ligasov Tržišča in domače Mladosti. Tekma bo osminka finala v Sloveniji za pokal FLRJ.

Zabnica - Drugo moštvo Tržišča bo jutri popoldne igralo prijateljsko tekmo z novoustanovljeno rokometno sekcijo v Zabnici.

Turistični informator

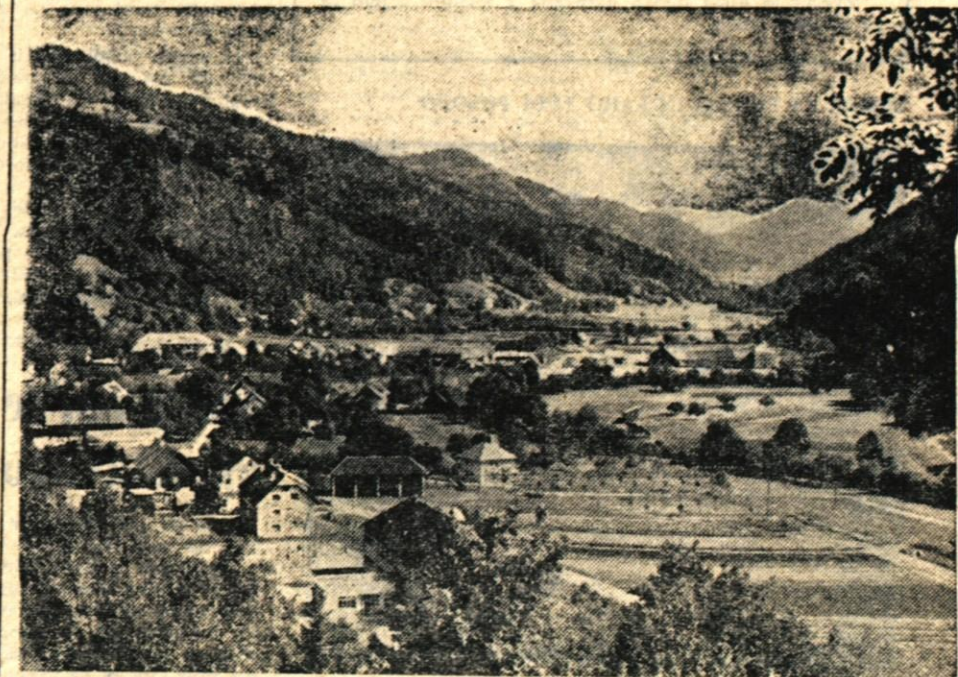
KRANJ:

Hotel Evropa - prostih je še 15 ležišč.
Hotel Jelen - na razpolago je še 40 ležišč.
V privatnih turističnih sobah, ki jih lahko dobite v poslovalnici Izletnika, ali turističnem društvu Kranj je prostih še 8 postelj.

Doma na Krvavcu - prostih je še 22 ležišč.
Doma na Joštu - prostih je še 28 ležišč.
Doma na Jezerskem - prostih je še 15 ležišč.

V privatnih turističnih sobah na Jezerskem je na razpolago še 20 postelj.
Češka kočija - na razpolago je še 30 ležišč.
Grad Hrib v Predvorju - prostih je še 14 ležišč.

Dovolilnice za ribolov lahko dobite v pisarni Turističnega društva Kranj ali v poslovalnici Izletnika. Za vsa prosta mesta v hotelih v Kranju se prej še pozanimajte in jih rezervirajte.



Motiv s Selške doline

Jesenska in zimska moda v Parizu

Pariz — ob imenu se takoj modo. Vsepovsod na svetu spomnimo, da tam mnogi želijo biti žene lepe in vedmodni kreatorji ustvarjajo no znova prerrojene. Prav

Zopet vprašanja o negi

1. Če uporabljate make-up, kako si zvečer očistite obraz?

(Pravilni odgovori bodo sledili vprašanjem)

Puder ali tekoči puder si odstranimo zvečer z obraza s čistilno kremo ali čistilnim mlekom.

2. Kako se zvečer namažete s hranljivo kremo?

Kremo s konicami prstov vtremo v kožo. Hranljivo lahko vdere v notranjost kože in učinek bo večji.

3. Če ste še mladi, kakšno kremo uporabljate?

- a) polmastno kremo,
- b) vitaminsko kremo.

Mlada dekleta naj ne razvadijo prehitro kože z vitaminskimi kremami, zato naj uporabljajo le polmastne kreme.

4. Kako zavarujete svoj vrat pred prezgodnjimi gubami?

Tako kot obraz, negujte vrat. Čistite in hranite ga.

5. Kako oblikujete obrvi?

Obrvi naj učinkujejo naravno, ne smejo spremeniti obraza kot masko. Tedensko izpulimo dlavice, ki so odvečne in popravimo obrvi s svinčnikom za obrvi.

6. Kakšno črtalo za ustnice najboljše drži?

Preden našminkate ustnice, jih napudrajte. 5 minut pustite šminko na ustnicah, nato rahlo izbrišite odvečno šminko s papirjem.

7. Ali pravilno negujete komolce?

Koža na komolcih je bolj groba. Zato si jo bomo dnevno obribale s suho krtačo in zvečer dobro namaštile z mastno kremo.

8. Kako negujete kožo na nogah poleti?

Zvečer si kožo dobro namažite z kožnim oljem in ga vtrite v kožo.

obleke jim pomagajo k temu. Prav zato se pa moda vedno spreminja in skuša najti nekaj novega. Pariz narekuje letos modele, ki zelo spominjajo na leto 1931. Čeprav ne bomo zvesto posnemale Pariza, si bomo kljub temu ogledale modne pariške novosti. Mnogi modeli so preveč ekstravagantni in so za naše razmere nemogoči, mnogi od njih pa dihaajo mladostno svežino in lepoto Pariza.

Modni barvi sta umazano oranžna in petrolej modra. Tweed je priljubljen material za plašče, krilo, obleke in kostime. Lep kontrast opazimo med mehko vezavo blaga in ozkimi, strogimi silhuetami nove jesensko-zimske mode.

Pri plaščih vidimo dve novi liniji, in sicer malo nad pasom je životek rahlo oprijet ali pa je plašč ozek in raven s prevezanim pasom. Prsi so rahlo poudarjene, ramena rahlo zaokrožena ali koničasta. Dnevne obleke imajo precej nov videz. Pas je zopet na svojem mestu, rokava so vstavljena. Zgornji sprednji del je središče pozornosti, namreč: koničasti, dolgi ovratniki, vstavljeni vložki in žepki na oprsju so kaj pogosti. Na rokavih so pogosto manšete. Priljubljen material je volna. Pogosto poživljajo enobarvno obleko svetli gumbi, svetel ovratnik.

Pri kostimih so priljubljene dvobarvne kombinacije. Razen štiroglatih ovratnikov so priljubljeni tudi mehki šali. Rame so koničaste in jopice zopet daljše in rahlo oprijete. Priljubljeni sta že prej omenjeni barvi, za njima pa ne zaostajajo vsi odtenki sive barve.

Pri pozno popoldanskih in večernih oblekah so modni kreatorji enotni, da poudarjajo ženskost. Pri teh modelih ni sledu o strogih silhuetah in modeli so prikupno dekliški. Poudarjen pas, naborki, trakovi in gube so spremljevalci teh oblek. Zamet in svila prednjačita pred drugimi materiali. Strogo črno poživlja bela kombinacija, rdeča in bela sta vodilni barvi večernih oblek.

Komu naj se predstavimo

Smo na počitnicah. V hotelu ali gostišču se srečamo z mnogimi novimi ljudmi. Ali se bomo vsem predstavljali in ob odhodu poslavljali? Predstavimo se samo tistim, s katerimi smo skupaj pri mizi. Da bi se vsem prisotnim predstavljali, ni potrebno. Poslovili pa se bomo tudi samo od tistih, s katerimi smo se ob času bivanja družili oziroma spoznali.



DNEVNA OBLEKA Z VSEMI PARISKIMI ZNACILNOSTMI. OZEK, PODALJSAN OVRATNIK, OPRIJET PAS IN ENOBARVNO VOLNENO BLAGO



Mali nasveti

PREKAJENO MESO se dobro drži in se ne izsuši, če ga hranimo zavitega v pergamentnem papirju, ki smo ga prej uro dolgo namakali v lesnem kislu.

RJASTE MADEŽE v vilenih in bombaževinastih blagih namočimo v limonovem soku, vinski kislini ali oksalni kislini. Nekajkrat izperimo.

RJASTE MADEŽE na kovinskih predmetih namažemo s petrolejem in počakamo, da se rja raztopi. Potem namočimo krpo v najfinejši čistilni pesek in madeže z njo zdrgnemo. Nato predmet še temeljito zdrgnemo s časopisnim papirjem.

ALI JEMO JAJČNE JEDI (mešano jajce, rusko jajce,

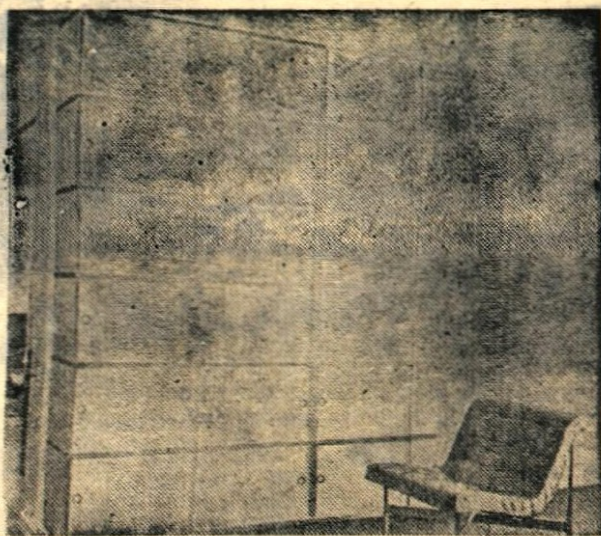
jajce na volovsko oko) z nožem ali samo z vilico? Vse te jedi jemo samo z vilico. Razen jajca, pripravljenega s šunko, jemo tudi s pomočjo noža. Zapomnimo si, da le jedi, ki jih ne moremo razkosati z vilico, jemo z nožem in vilico.

Nekaj o gladiolah

Ker so gladiole precej visoke cvetice, zahtevajo, da jih imamo v višjih vazah. Po pravilih japonske cvetlične šole pa se stavljajo v nizke vaze.

Gladiole, ki preplavljajo v vseh barvah, od bele do vijolične cvetlične grede, so zelo hvaležne cvetlice in lep sobni okras. Držijo kakih 10 dni. Ko spodnji cvetovi usahnejo, jih odtrgamo, gladiolin cvet je sicer zmanjšan, vendar je dlje videti svež. Prijeto bo videti, če tak skrčen svet damo v nižjo vazo.

OMARA ZA PERILO IN LAHO TUDI POSODO



PRAV GOTOVO NE B' OSTISKE KAM S PERILOM, ČE BOSTE LASTNICA TAKE OMARE. TAKO SESTAVLJENA OMARA LAHKO STOJI V SPALNICI, OTROŠKI SOBI ALI V KATEREMKOLI PROSTORU V STANOVANJU

Mladina, krivda in stroji

Fritz Lang o svojem filmu

Veliki režiser nemškega nemega filma in od leta 1936 dalje v Hollywoodu delujoči Fritz Lang ima v načrtu film o mladini in njenih problemih. Kot se vidi iz naslednjih njegovih besed, bo tudi v tem filmu razčlenjeval »osnovno temo svojega ustvarjanja: resnično ali umišljeno krivdo človeka, ki ga preganja zaslepljena tolpa, nerazumevanje so-ljudi, kruta usoda« (Sadoul). Razen tega pa bodo zanimivi tudi nekateri drugi pogledi velikega ustvarjavalca filmov Nibelungi, Metropolis, M (Morivec) in Bes.

P o mojem je režiser neke vrste psihoanalitik. Splaziti se mora pod kožo svojih oseb. Nedavno tega mi je prišlo na misel, da je tudi neke vrste psihoanalitik. V svojem delu najde stvari, za katere še sam ne ve. Prej sem se smejal, kadar so mi ljudje pravili, kaj sem hotel v svojih fil-

Važno je – boriti se. Ohraniti si borbenega duha. Če se ti zdi, da ni niti najmanjše možnosti za uspeh, moraš vsaj propagirati to, za kar misliš, da je prav. Morda je to neke vrste mučeništvo – kar pa se meni ne zdi, ker je bistvo življenja, da se boriš za stvari, v katerih pravilnost verjameš.

Če jih imenuješ Teddy Boys, mladoletni prestopniki ali če jim rečeš, kot v Nemčiji, »die Halbstarken«, jih je lahko grajati in reči, da so zelo pokvarjeni. Uporabimo primerjavo. Kaj pa se je dogajalo nam v mladosti? Ali smo imeli kakšno oporo?

Film bo postavljen v kriminalno ozadje, toda pokazal bo probleme mladih ljudi, kako jih skušajo razrešiti. Razjasniti skušajo svoje razmerje do staršev, svoje razmerje do prihodnosti. Tu je tista izjava, da ni več individualistov.

Dejstvom se ne da izmakniti. To je isto, kot če bime vprašali, ali obžalujem, da so z izumom pisalnega stroja ljudje pozabili umetnost lep-pisja. Televizija jemlje čas za branje knjig. Tako bo ostalo. Ne more ti biti tega žal, lahko se samo prilagodiš takim stvarim. Človeku je nečesa žal vedno, če je nekaj dosegel in upa, da bo to ostalo za večno. Toda ničesar

CLOVEK SE JE VES OBDAL Z MEHANIZMI. NA VIDEZ JE RES SKORAJ POSTAL SAMO NJIHOV DEL. TODA, ZAENKRAT JIM SE VLADA...

ne ostane za večno. Vse gre naprej in naprej.

Evropa in Amerika

V Parizu in Rimu je sedaj videti željo, da bi začeli nekaj novega v filmih. Ljudem je to lahko všeč ali pa jim ni všeč. To ni važno. Na delu so ljudje, ki skušajo najti nove poti v tej filmski umetnosti. To je važno.

Ce snameš velike filme z velikimi igravskimi imeni, ki stanejo deset, dvajset ali več milijonov dolarjev, nima to ničesar opraviti s filmsko umetnostjo. To je enostavno proizvajanje trgovskega artikla. Umetnosti najdeš v filmih, ki so ti lahko všeč ali pa ne. Nemogoče je zanikati, da se zdaj poskuša napraviti nekaj novega s sredstvi, ki jih ima režiser na voljo.

Rad bi videl, da bi mogel posneti svoj novi film v Angliji. Če delaš v Evropi, moraš imeti koprodukcijske sporazume med državami. Zato je to odvisno od tega, ali bom mogel spraviti dve državi skupaj. V Evropi imaš možnost posneti film, ki jih v Združenih državah ne bi mogel, ker so stroški tam preko tako visoki.

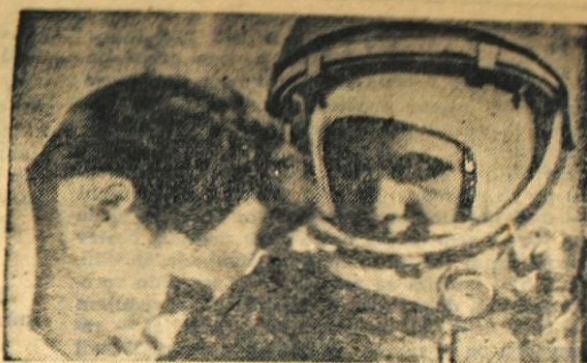
V svojih filmih me je začela bolj zanimati usoda posameznika. Ne zdi pa se mi, da bi taka stvar dopuščala potrošiti milijone in milijone dolarjev. Če želiš napraviti veliko predstavo, kot so veliki ameriški filmi, ki ste

jih videli, je jasno, skoraj nujno, da je usoda posameznika zastavljena. To – kar pokažeš – so velike bitke in posplošnja človeškega značaja. Daš lahko samo veliko predstavo, ne pa občutij. Namesto filma ti nastane oživel plakat.

Neke vrste nedimrnost je v vsakem človeku. Ker so ga navajali v mnogih knjigah, je »M« postal pomemben film. Spočetka tega nisem vedel... Vendar, ali je »M« umetnina? Kdo lahko odloči, kaj je umetnost? Danes odločamo, da je to umetnost, ono pa ni umetnost. Ali ni samo čas tisti, ki lahko odloči, ali je nekaj umetniško delo?

Zame je važno doseči največjevalno publiko. In to zato, ker hočem nekaj povedati s svojimi filmi... Človek ne dela filmov za dva ali tri razsvetljene ljudi. Napravi jih za filmsko publiko.

Mislim, da nekateri ljudje precenjujejo možnosti filmskega režiserja. To je skupinsko delo. Toda režiser ima res vpliv na delo. Naj vam povem zgodbo. Ko smo končali »Bes«, me je producent po poskusnem predvajanju poklical v svojo pisarno in me obtožil, da sem spremenil scenarij. Rekel sem mu, kako naj bi spremenil scenarij, ko niti ne znam angleško! Takoj je dobil scenarij in ga prebral; pa mi rekel: »Presneto, prav imate; toda na platnu zveni drugače.« Mogoče tudi je – namreč njemu.



Film

Belo in črno

mih povedati. Potem pa mi je prišlo na misel, da je morda res mogoče, da podzavestno nekaj storiš, kar zelo inteligenten kritik odkrije, pa čeprav o tem nisi niti sam gotov.

Problem mladih

Moj prihodnji film, ki me zelo zanima, se bo ukvarjal s problemi mladine. Ena izmed mojih oseb bo dejala, da danes ni prostora za individualizem. Casov, ko je Lindberg s staro škaflo preletel Atlantik, edinstvenega dejanja enega samega človeka, ni več. – Glenn in Gagarin sta samo vrh skupinskega dela, ki zajema tisoče in tisoče ljudi. V »Metropolis« sem na simboličen način pokazal, kako je človeško bitje skoraj del strojev, in premišlujem, če ni bila to podzavestna slutnja dejstva, ki danes obstaja. Če pogledate slike Glenna – saj je praktično živi del mehanizma!

Pri Grkih in Rimljanih je bila usoda bog. Danes je to nekaj drugega: bodisi diktatura ali pa boj proti nekemu aspektu družbe, ki posameznika pritiska k tlom ali ga skuša pogoltniti. Ta misel je v vsem mojem delu in je zanj temeljna...



MARINA VLADY JE PRED NEDAVNIM ZAIGRALA V FILMU »ZENA NA OKNU«.

Flava doma...

Skopski »Vardar-film« je izrabil priliko, ko se mudi v Skopju na specializaciji za izdelovanje perzijskih preprog enajst deklet iz Malija, in posnel o njih kratek dokumentarni film.

Znašli karikaturist Zulfikar Džumhur je napisal tekst za humoristični kratki film »Švapski adet und bosniške vilajete«, ki ga je v Sarajevu posnel večkratni festivalski zmagovalni režiser Branko Ranitović iz Zagreba v sodelovanju s sarajevskim mestnim muzejem. Osnova filma so namreč akvareli o življenju Sarajeva v prvih dneh avstro-ogrsko okupacije.

Na avtentične risbe in karikature se je oprl tudi režiser Slobodan Jovičić, ki se je poslužil partizanskega tiska za svoj film »Uporna linija« po scenariju Branka V. Radičevića.

Pri pripovedovanju se več kot nenavadno zgodbe, ki je postavila mojega prijatelja Hercula Poirota pred celo zanj čisto nove probleme, nisem upošteval povsem svojih doživetij navad. Doslej sem namreč pripovedoval zmeraj le take prigode, ki sem jih doživel sam ali pri katerih sem bil vedno sam poleg, tu pa so nekatera poglavja pisana v tretji osebi — doživljal jih torej nisem sam. Toda ne glede na to, da sem se pri opisovanju misli in čustev raznih ljudi izražal nekoliko svobodneje, mislim, da lahko jamčim za resničnost in popolno verodostojnost dogodkov, o katerih pripovedujem — tudi tistih, ki jih nisem sam doživljal — razen tega pa je zapiske pregledal in popravil tudi moj prijatelj Hercule Poirot. Iz vsega tega sledi, da se od resnice nisem preveč oddaljil in tudi ne od dosedanjih svojih smernic, po katerih sem se namenil, da bom vedno pripovedoval le o dogodkih, ki sem jih doživel sam. Pri tem primeru se mi je namreč zdelo škoda, da bi ga izpustil in zamolčal, ker je po vsem svojem bistvu tako zapleten in psihološko tako globok, da ga je mogoče rešiti samo moj dragi stari prijatelj na svojevrsten in njegovim velikim sposobnostim odgovarjajoči način.

1. PISMO

Junija preteklega leta sem zapustil svoje sestre v Južni Ameriki in se za šest mesecev vrnil v staro domovino, o dogodkih tam onstran pa me je obveščala moja žena.

Med prvimi, ki sem jih po prihodu v London obiskal, je bil seveda moj stari prijatelj Hercule Poirot. Krepko mi je stisnil roko in pokazal svojo radost nad snidenjem z menoj na njemu lasten, pristrčen način, ki ga je delal tako prikupljivega vsakomur, kdor si je lahko štel v čast, da mu je prijatelj. Sedla sva v udoben kotiček, ponudil mi je cigaro in takoj pristavil na kuhinjsko posodo za kavo, zakaj nadvse na svetu je imel rad močno kavo, vedel pa je, da je tudi jaz nikoli ne odklanjam in priprava te prijetne pijače je bila njegov konjiček. Po prav posebnem ceremonijalu je potekala ta priprava in domisljal si je, da ni pod soncem boljše kave, kot je njegova. In ne čisto neupravičeno, zakaj njegova mocca je bila res izvrstna.

Med najinim pogovorom, v katerem sva na lahkoten in šegav način obravnavala dogodke obdobja, ki naju je ločilo, sem ga povprašal, če se še kaj ukvarja s svojim starim poklicem.

Počasi, z odkritim uživanjem starega sladokusca je srknil prijetno dišečo črno tekočino, pridržal v roki skodelico in dejal: »Razveselil sem se, ko sem zvedel za vašo vrnitev v staro domovino in takoj sem si mislil, kako bi bilo, če bi se pripetilo kaj takega, kar bi spet združilo dva stara prijatelja. Moralo pa bi biti seve kaj prav posebno izbranega, da bi naju spravilo na lov kot v starih, dobrih časih... le to ne vem, če...«

Skoro prestrašeno me je pogledal in prenehal gestikulirati. Na glas sem se zasmejal: »Prijatelj, saj govorite o zločinih, kot bi si jih želeli, sanjate o njih kot o izvrstnem kosilu v Ritzu!« »Da, da,« je odvrnil, »dobro kosilo v Ritzu lahko naročite, medtem ko zločina ne morete naročiti, toda jaz zaupam svoji dobri zvezdi in verjamem, da sva prav midva izbrana od usode, da rešiva kako prav zapleteno zagonetko, pri čemer mi boste stali vi ob strani, da bi me obvarovali pred najbolj neodpustljivo vseh napak.«

»Katera pa je ta napaka?« sem ga vprašal. »Prezreti tisto, kar je najbližje in na dlan!« Smehljaj sem se, ne da bi ga čisto v vsem razumel. »No, in —« sem ga vprašal potem, »ali se je tisti, posebno izbrani zločin že dogodil?«

»Se ne... vsaj... to se pravi...« Umolknil je; značilna, zamišljenost znaneča guba se mu je pojavila na čelu. Mehanično je postavil nazaj na staro mesto predmet, ki sem ga v raztresenosti premaknil.

»Ne vem čisto natanko,« je dejal potem počasi. Nekaj v njegovem glasu me je presenetilo.

Potem je odločno pokimal, stopil k pisalni mizi ob oknu, ki je bila v vzornem redu, se vrnil spet počasi k meni, držeč v roki odprto pismo, ki ga je preletel z očmi.

»Povejte, dragi prijatelj, kaj menite o temle?« Ponudil mi je list — močan bel pisemski papir — na njem pa s pisalnim strojem v kurzivni

pisavi napisano naslednje:

Mr. Hercule Poirot!

V zagonetnih kriminalnih zadevah, ki so pretrd oreh za našo trdoglavo angleško policijo, mislite, da ste mojster, kajne? Zdaj pa pokažite enkrat, prebrisani Mr. Poirot, kako prebrisani ste v resnici! Morda bo pa tale oreh pretrd tudi za Vas?

Pazite 21. t. m. prav posebno na Andover!
S spoštovanjem A B C

Tudi naslov na kuverti je bil napisan v isti kurzivni pisavi s pisalnim strojem.

»Poštni okraj W. C. 1.« je dejal Poirot, ko sem si natančno ogledoval poštni žig. »No torej?«

Zmignil sem z rameni, ko sem mu vračal pislo. »Kak slaboumnež bo ali kaj podobnega,« sem odvrnil.

»Sicer nimate nič pristaviti?«



»Ali se tudi po vašem naziranju ne bere kot proizvod kaknega slaboumneža?«

»Da, dragi moj,« je odvrnil tako resno, da sem ga presenečeno pogledal, »tega norca je treba resno upoštevati! Ta slaboumnež utegne biti nevaren!«

»To je res... na to nisem niti pomislil! Po mojem mnenju zveni kot čisto prismojen dvotip. Kak bedak, ki je pogljal nekaj kozarcev preveč po grlu.«

»Tako, tako,« je dejal moj prijatelj zamišljeno in zrl negibno v pismo pred seboj.

»Vi ste verjetno drugega mnenja, prijatelj Poirot,« sem ga zbudil iz zamišljenosti.

Molče in neodločno je odmajal z glavo.

»Kaj pa ste ukrenili?«

»Kaj sem mogel ukreniti? Pokazal sem pismo šefu inšpektorju Jappu iz Scotland Yarde. Iste ga mnenja je kot vi. Kriminalna policija dobiva vsak dan taka pisma. Tudi jaz...«

»Pa kljub temu mislite, da bi tole vendarle utegnilo biti resno?«

Počasi mi je odvrnil Poirot: »Tole pismo, dragi Hastings, ima v sebi nekaj posebnega, kar mi nikakor ne ugaja...«

Njegov poudarek v glasu mi je vzbudil izredno pozornost.

»In kaj mislite, da bi bilo to? Kaj slutite?«

Zmajal je z glavo in položil pismo na mizo nazaj. »Tudi okrajni policiji sem ga pokazal. Tudi ona ga ne jemlje resno. Nima niti prstnih odtisov niti kakih drugih pomembnih znakov o osebi pisca.«

»Sledite torej zgolj svojemu instinktu?«

»Instinkt — slabo izbran izraz, Hastings! Svojemu znanju sledim, svoji izkušnosti, ki mi pravita, da s tem pismom ni nekaj v redu.« Z živahnim gestikuliranjem rok je dopolnil svojo izjavo. »Morda delam iz muhe konja in ni vse

skupaj vredno piškavega oreha. Vsekakor se za enkrat ne da nič drugega storiti kot čakati.«

»Enajndvajsetega je v petek. Če se bo na ta dan dogodil v bližini Andovera ogromen vlom — potem bi bila to velika tolažba —«

»Tolažba?« gledal sem ga debelo v svojem začudenju.

»Ne razumete me, dragi prijatelj! Vlom bi bil tolažilen, ker bi me rešil bojazni pred nečem drugim.«

»Pred čem pa?«

»Umor,« je dejal kratko Hercule Poirot.

II.

KOLONEL HASTINGS NI BIL POLEG

M. Aleksander Bonaparte Cust se je dvignil in se kratkovidno razgledal po dokaj preprosti spalnici. Ves čas je sedel sklonjen in hrbet mu je bil ves trd. Vzravnaval se je v vsej svoji velikosti in opazovalec bi bil lahko videl, da je bil visokorasel mož. Upognjena drža in kratkovidnost sta varala.

Iz žepa ponošenega površnika, ki je visel na vratih, je vzel zavojček cenenih cigaret in vžgalice, si prižgal cigareto in spet sedel k mizi. Listal je po knjigi kurzov, potem pa posvetil vso pozornost natipkanemu seznamu imen. Nato je pomolil pero v črnilo in napravil pri prvem imenu na seznamu kljukico. — Bil je četrtek, 20. junija.

III.

ANDOVER

Poirotovo pripovedovanje o anonimnem pismu me je sicer presunilo, vendar sem na zadevo pozabil, ko se je pisalo 21. junija. Šele ko naju je obiskal šef inšpektor Japp od Scotland Yarde, sem se spet spomnil nanjo. Z Jappom sva se poznala že vrsto let in pristržno me je pozdravil: »I, saj to je vendar kolonel Hastings! Prav je, da ste prišli! Vidva z g. Poirotom bosta kot svoje dni spet katero uganila. Oh, saj res! Ali vam je monsieur Poirot že pravil o skrivnostnem pismu?«

»Seveda mi je pravil, pa sem že skoro pozabil nanj. Čakajte no, katerega dne je že bilo?«

»Dvajsetega! Saj zato sem danes tu. Danes je enajndvajseti in prav iz radovednosti sem zjutraj pozvonil policijskemu komisariatu v Andoveru in povprašal po novicah. Res je bilo vse skupaj potegavščina. Zgodilo se ni prav nič. Pobita okna — smrkvaci so lučali kamenje — nekaj motenj javnega mira — pijanci! Naš francoski prijatelj je to pot sprožil napačen alarm!«

»Res je bilo nespametno, da sem jemal pismo tako resno!« je pripomnil Poirot. »Priznati moram, da se mi je odvalil velik kamen od srca!«

»Nič kaj prijetno vam ni bilo pri sreči, kaj?« je pristržno vprašal Japp. »Lejte, mi pa dobimo toliko take korespondence vsak dan! Ljudje, ki nimajo drugega dela, gredo in napišejo take stvari. Saj ne mislijo ravno tako hudo! Morda v zgornjem nadstropju nimajo vse v redu! Nekaka sla po senzacionalnosti jih žene k takim dejanjem. Sami sebi se potem zazde silno važni. — Toda zdaj moram res iti! V bližini imam opraviti. Skočil sem semkaj, da se ne bi po nepotrebnem vznemirjali.« Smeje se je poslovil kriminalni inšpektor.

»Vedno je enak, ta dobri inšpektor Japp, kaj?« je pripomnil za njim moj prijatelj. »No, pa pustiva zdaj to! Anonimno pismo je bila res potegavščina in jaz sem se res enkrat zmotil! Zdelo se mi je, da s pismom nekaj ni v redu, da... da je nekaj narobe — no, pa sem se zmotil!« Udobno se je zleknil v fotelju in si prižgal cigaro ter srknil iz skodelice. Potem pa se je nasmehnil in neposredno nadaljeval: »Skoro mi je žal, da ni drugače!« Smehljaje me je pogledal. Razumel sem ga. V svoji plemenitosti seveda ni želel zločina, le najinega skupnega dela se je spominjal. Kako prav sem imel, so pričale njegove naslednje besede.

»Ali se še spominjate, mon ami, kako sva po trudapolnem delu, ki naju je dodobra izčrpalo, sedela prav v teh naslanjačih, pila kavo in rekonstruirala zadevo. Ali se na primer spominjate »Partije bridgea?«

(Nadaljevanje prihodnjic)

Stik z živalmi

Otroci v Švici vsake počitnice spoznavaajo živali in rastline • Počitniški pouk o živalih in rastlinah je v najlepšem predelu dežele

V Švici starejši ljudje zelo radi povedo otrokom pregovor: »Kdor živali pozna, jih

mlada rast

tudi ljubi«. Za otroke, ki živijo v mestih in med šolskim letom nimajo priložnosti, da bi spoznali živali, prirejajo v Švici v počitnicah razna mladinska društva letovišča, na katerih se otroci seznanjajo z živalskim svetom. Letos so imeli takšen zanimiv počitniški pouk v najlepšem predelu dežele – v okolici gorskega sveta Montana-Crans. Otroke poučujejo učitelji prirodo-pisa, ki jim zanimivosti

iz živalskega sveta pokažejo v prirodi. Mestni otroci, ki marsikatero živali prej niso poznali in videli z lastnimi očmi, se živo vključujejo v to obliko nazornega pouka. S svojimi učitelji preiščejo otroci bližnjo okolico in živali ter rastline spoznavaajo v njihovem svetu, zakaj osnovno znanje o živalstvu in prirodo-pisu učenci lahko dobijo v šolskih klopih, ne dobijo pa vzporedno s tem tudi ljubezni do živali in rastlin. Vse, kar okoli nas raste, moramo znati ceniti in zaščititi. Otroci pri spoznavanju različnih živali, ki se plazijo, hodijo in letajo, dokončno vzljubijo svet, v katerem živijo.



Z ODPRTIMI USTI OPAZUJEJO OTROCI VRANO PRI JEDI. TUDI ŽIVAL SE LAHKO OD LJUDI MARSIKAJ NAUČI. TA VRANA SE JE NAUČILA JESTI IZ KROZNIKA. SVOJE HISCICE, KJER SO PREŽIVELI POUČNE IN PRIJETNE DNI, SO SI ŠVICARSKI OTROCI OKRASILI S SLIKAMI DOMACIH IN DIVJIH ŽIVALI

Velikan na Blegošu



Na Blegošu je v neprodin-nih hostah živel v starih časih velikan, ki je bil takšen teleban, da se je povsod, kamor je stopila njegova noga, udrla zemlja v drago; zato je še današnji dan okrog Blegoša toliko dolin.

Na vrhu Blegoša si je velikan uredil ognjišče, kjer je pekel jagnjice. Le-te je kradel pastirjem, ki so na paš-nikih Malenskega vrha pasli ovce. Dolinici ob Selšici pripovedujejo, da si je velikan ukradeno jagečje pekel samo v jasnih, zvezdnatih nočeh. Na ognjišče si je nanesel dračja, si nagrabil v bližnji hosti suhega mahu, stopil na vrh Blegoša in stegnil dolgo kosmato roko do samih zvezd na jasnem nebu, da se je suhi mah vnel, ki ga je nato podtaknil pod gomilo dračja – in imel je ogenj, da je nad njim na ražnju spekel jagnje.

Le žeje si sili velikan ni mogel nikjer pogasiti. Do Selšice je bilo daleč, zato je z vrha Blegoša odtrgal dve ogromni skali in ju za-lučal proti dolini, da sta se zapčili sredi nepregledne ravnine. Tako sta nastali novi gori: Mali Blegoš in Koprivnik, na kateri se je velikan oprl z rokami, kadar se je stoječ na Blegošu pripog-nil in pil iz Selšice.

A četudi je bil velikan z Blegoša takšen hrust, se je le bal ljudi in se pred njimi skrival v temnih hostah. Njegova kraja jagenjcev in ovac pa je ljudi na Malen-skem vrhu nagnala, da so pričeli iz dneva v dan raz-mišljati, kako bi velikana ugonobili ali prepodili z Blegoša.

Takrat je v debri pod Ma-lenskim vrhom živel star ko-čar, ki je imel tri sinove, vse tri takšne korenjake, da so z drvarjenjem po bližnjih gozdovih prisluzili hrane več ko preveč ne samo zase, am-pak tudi za onemoglega očeta. Ti trije pogumni mladiči so velikanu obljubili pogin. Prvi je šel nad velikana najstarejši brat. S seboj je vzel drvarsko balto, da bi spečemu velikanu odsekal glavo. Hodil je in hodil po hostah Blegoša tri dni in no-či, dokler ni sredi tretje no-či zaslišal, kako velikan smrči. Sel je za glasom dr-njohajočega velikana, a pre-den se mu je približal na dose-g, se je velikan prebudil, pograbil velikansko skalo in jo vrgel v drvarja, da ga je pokopala pod seboj.

Minili so trije dnevi in ker najstarejšega brata ni bilo domov, si je drugi brat za-del drvarsko balto na rame in se odpravil nad velikana. Hodil je in hodil po hostah Blegoša sedem dni in noči, dokler ni sredi sedme noči zaslišal njegovega drnjoha-nja. Približal se mu je in že dvignil sekuro, da bi spečemu velikanu odrobil glavo – ta-krat pa je gorjan med span-jem kihnil in sapa je drvar-ja odnesla visoko v zrak, da se je ubil, ko je padel na črno zemljo.

Minilo je sedem dni in ker drugega brata ni bilo domov, je najmlajši sin dejal očetu:

»Velikan na Blegošu mi je ubil dva brata. Zdaj grem še jaz v blegoške hoste, da ga najdem in mu odsekam gla-vo.«

Stari oče pa je sinu modro svetloval:

»Le pojdi, sinko! A s plen-kačo velikanu ne boš kos! Zato poslušaj moj nasvet: Pusti balto doma, s seboj pa rajši vzemi vrečo, vanjo pa potisni zajca! Kadar boš na-lelet na gorjana, pa izpusti zajca iz vreče in zmagal boš!«

Temu nasvetu pa se je tret-ji brat smejal, da je kar po-skakoval. Tolkel se je po ko-lenih, se dušil od smeha in vzklikal:

»Oj, oče, oče, že vidim, da se vam od starosti kisa pa-met! Če se velikan ne bo ustrašil moje balte, se tudi plašnega zajca ne bo! Ne, te-ga že ne bom storil, da bi šel z zajcem nadenj! Bolj se za-nesem na drvenjačo!«

»Pa stori, kakor veš in znaš!« je stari oča užaljeno smrknil. »A pomni, da je stara pamet – modra pamet!«

Nazadnje pa je tretji brat le ubogal svojega očeta. Pre-den je odšel z doma, si je na eno rame zadel balto, na drugo pa vrečo, v katero je potisnil zajca.

Hodil je in hodil po ho-stah Blegoša devet dni in noči, dokler ni sredi devete noči zaslišal velikana, ki je med spanjem drnjohal in smrčal, da se je tresel vrh Blegoša. Hotel je že nadenj, se je spomnil na očetove be-da bi mu odsekal glavo, pa sede. Spustil je vrečo z ra-men in v črno noč izpustil zajca.

Tisti čas je za bližnjo pe-čino zabevkala lisica. Pre-plašeni zajec jo je ucvrl v dir. Misleč, da se je skr-il pod grm, je praščil kar pod kodeljo spečega velikana.

Velikan se je prebudil in pričel otepati po bradi. Ko pa je zajček zacvilil, se je

gorjan tako prestrašil, da je planil na noge in se ves dre-moten ter motoglav od smr-ščečega spanja spustil v noč. Skočil je dvakrat, trikrat ter padel v Selšico, kjer se je utopil.

Se zdaj leži v Selšici pri Zalem logu velikanska skala – velikan, ki je v rečni stru-gi okamenel, da bi ga ne po-zrle ribe.

Še dandanašnji pa pastirji brezskrbno pasejo ovčje čre-de po lajih in tratah zelenega Blegoša.

LOJZE ŽUPANC

Kaznovana radovednost

Na svojih poši okoli sveta je kabina, v kateri je ameriški kozmonavt John Glenn letel okoli Zemlje, »pristala« tudi v glavnem mestu Tajlanda – v Bangkoku. Razstavili so jo v mestnem parku. Med šte-vilnimi obiskovalci in rado-vedneži je bil tudi majhen deček, ki ga je kabina prav posebno zanimala. Da bi bo-lje videl, je potisnil glavo skozi dve železni palici. A ko je hotel oditi, glave ni mogel izvleči. Le z veliko težavo so prisotni razlegnili palici in rešili malčkovu gla-viso.

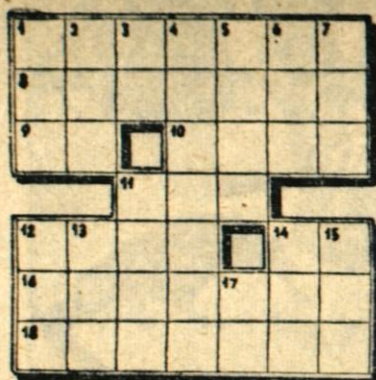
TEKMA Z ZABAMI

V nekem belgijskem mestu vsako leto organizirajo tek-movanje, v katerem sodelu-jejo odrasli in otroci. Pred sabo vozijo vozičke, na ka-tere položijo žabo. Zmago-vavec tega nenavadnega tek-movanja je tisti tekmoavec, ki mu žaba do konca proge ne skoči z vozička.

LE NOBENEGA STRAHU. POGLEJTE ENKRAT LEPE OČI, KI JIH IMA ZABA. TA-KRAT BOSTE RAZUMELI, ZAKAJ SE V PRAVLJICAH ZACARANI PRINCI VEČ-KRAT SPREMEMIJO V ZA-BE



LEP PRIMER KOBILICE, KI MIRNO SEDI NA ROKI TEGA DEKLETA. TOČNO SI LAHKO OGLEDAMO DOLGE IN TANKE NOGE, ZANIMIV TIPAVEC IN TEMNE DROB-TIPAVEC IN TEMNE DROB-NE OČI



Vodoravno: 1. obutev, 8. slavni grški matematik, 9. avtomobilska oznaka Sarajeva, 10. pocesnica, 11. nedelaven, 12. surovina v proizvodnji piva, 14. sibirski veletok, 16. vas in potok pri Bledu, 18. poljska kultura.

Navpično: 1. francoska teroristična organizacija, 2. mostiček, 3. kratica ameriške zvezne države Utah, 4. deželski namestnik, 5. kemična spojina, 6. privlačen, mikaven, 7. vrsta pesnitve, 11. moško ime, 12. požirek tekočine, 13. varuh ognjišča pri starih Rimljanih, 14. osebni zaimek, 15. nočno zabavišče, 17. kratica pri vojaških naslovih.

Rešitev križanke št. 51

Vodoravno: 1. stavka, 7. Arizona, 9. pas, 10. Nin, 11. am, 12. stok, 13. Varna, 14. osama, 16. pero, 17. BL, 19. Ind, 20. ali, 21. starter, 23. armada.



— Ne glej tako dolgo v cene, sicer lahko dobiš rano na želodcu

DENAR IN ZAKON

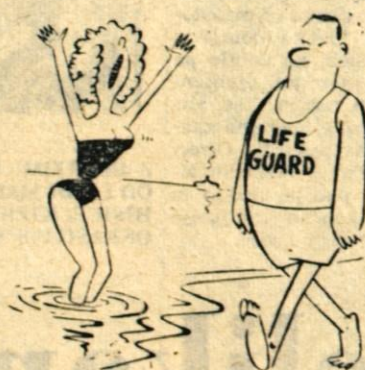


— No končno sporočilo od žene. Ni se spremenila. Zahteva, da ji pošljem denar



— Kot izkušen psihiater vam lahko povem gospa, da ni hudobnih otrok na svetu.

PRESENEČENJE

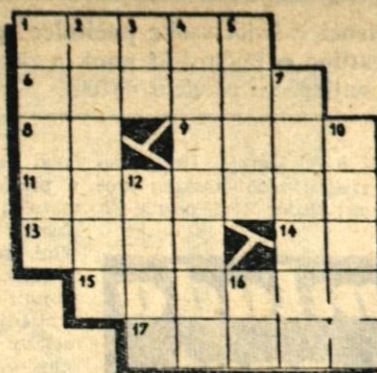


— Na pomoč, utopila se bom

UTOPLJENCA



— To je danes že tretjič, da jo rešuje iz vode



Križanka je magična, zato velja prva številka za opis vodoravno, druga pa da navpično:

1., 1. gledališko delo, 6., 2. rečica v severni Istri, 8., 3. začetek in konec abecede, 9., 12. krmna rastlina, 11., 4. najtežja atletska disciplina, 13., 5. novejši francoski pisatelj, 14., 16. avtomobilska oznaka Livna, 15., 7. grški bog sonca, 17., 10. mesto v zakodni Romuniji.

Rešitev križanke št. 52

Vodoravno: 1. rokomet, 7. omaka, 8. Kant, 9. ta, 10. oktober, 12. MA, 13. Bari, 14. teran, 15. tvarina.

NEVERJETNO



— 135...140... najin voziček te če danes kot podmazan

dokumenti • dokumenti • dokumenti dokumenti • dokumenti • dokumenti dokumenti • dokumenti • dokumenti

Skromen, zadržan in preprost francoski državljani nosi visoko britansko odlikovanje »Distinguished Service Order«, najvišje priznanje, ki ga Velika Britanija lahko podeli tujemu državljanu. Francoski državljani Michel Hollard si je to odlikovanje nedvomno tudi zaslužil. Sir Brian Horrocks, britanski armadni general, ki dobro pozna njegove zasluge, je nekoč dejal: »Zdi se mi, da je v Londonu mnogo spomenikov velikim in zaslužnim ljudem, ki imajo manj zaslug, kakor Hollard.« Ne gre za duhovit paradoks, temveč za resnico...

Anonimni junak

V naslednjih nadaljevanjih bomo govorili o Michelu Hollardu in njegovih junaštvih med drugo svetovno vojno. Opisali bomo zgodbo, ki je v resnici zgodovinski drobci — čeprav pomemben za Veliko Britanijo in njeno usodo. V tej drami je bil glavni igralec človek izrednih sposobnosti in odločnosti, moči in požrtvovalnosti. Vojna je bila polna slučajnih dram. Tu ne gre za »slučajnost« v dobesednem pomenu besede. Do-

godki, o katerih nameravamo pisati, so hudo napeti. Na prvi pogled običajni, povprečni Parižan, ki ne mara junaške drže in pyetike, je postal junak v trenutku, ki je terjal odločnost in pogum.

Vojna v zaledju

Vendar je bolje, če pustimo zanosne besede ob strani in opišemo njegova dejanja tako, kot bi želel on sam — skromno in brez pretiravanja.

Izkušeni borec

Michel Hollard ima danes 63 let. Ob začetku druge svetovne vojne je bil star 41 let, toda seči je treba dlje v preteklost...

V začetku prve svetovne vojne je imel šestnajst let. Pobegnil je zdoma, da bi stopil v francosko armado, zakaj Nemci so ogrozili njegovo domovino. Bil je fant in tako ga niso mogli poslati na fronto, kar si je zelo želel. Leto dni

je moral služiti v bolničarski enoti. Bil je slabotne rasti in šele čez leto dni so ga slednjič poslali v aktivno enoto na fronto. Boril se je na raznih frontnih odsekih. Dve leti kasneje, ko je nosil na prsih

visoko odlikovanje »Vojni križec«, je veljal že za starega borca. S svojo enoto je sodeloval v zadnji ofenzivi proti nemški armadi jeseni 1918. Nato so proglasili premirje...

Spet v civilu

V treh letih bojevanja si je »zelelec« Hollard nabral več izkušenj kot marsikdo v vsem življenju.

Spet je oblekel civilno obleko, nositi je smel odlikovanje, toda treba je bilo živeti. V vojni je zgubil štiri najboljše leta in tako ni mogel študirati. Hollardov oče je bil ugleden znanstvenik, toda družina je bila velika, zakaj mla-

denič je imel še pet sester. Tako se je moral sam znajti. Tudi z ljubeznijo je imel težave. Dekletovi starši, strogi protestanti, niso dovolili, da bi se družila, ker ni imel poklica. Poslali so jo v tujino, ker so upali, da ga bo pozabila. Toda Wollard in dekle sta se skrivaj zaročila. Michel je sklenil dokazati dekletovim staršem, da nekaj zna. Začel je študirati in postal industrijski risar.

Rodbinsko življenje

Tako je lahko uresničil svojo željo — poročil se je z zaročenko. V štirih letih so se jima rodili trije otroci. Pošteno je moral delati, vendar pa ni zapustil glasbe, književnosti in politike, ki ga je posebej zanimala. Na večernih tečajih je dobil diplomiro strokovnjaka za mehaniko, strojništvo in metalurgijo. Menjal je več služb in prekomerno delal, da bi preživel družino. Nekaj časa je imel celo majhno prevozno podjetje.

Prišla je druga svetovna vojna. Michel Hollard je bil tiste dni — 1939. leta — predstavnik majhne tovarne z avtomobilskimi deli.

(Nadaljevanje prihodnjič)